

Mesec maj — mesec mladosti,
Titova štafeta — spomin na najdražjega graditelja preteklosti,
sedanjosti in vizije bodočnosti,
sprejem 500 pionirjev v mladinsko organizacijo,
svečanosti in kulturne manifestacije,
srečanje delovnih ljudi in občanov ob 45-letnici 1. konference
KPS,
misli, besede, želje in obljube so napolnile in obogatile praznik
mladih za njihov in naš lepši jutri.
Osrednji sprejem štafete v Preboldu in v drugih krajih je bil
navdse slovesen.

Celje - skladišče

D-Per

III 5/1983

1119830994, 5

COBISS

Leto VI
Številka 5
Maj 1983

SAVINJSKI OBČAN

„SAVINJSKI OBČAN“ izdaja Občinska konferenca
Socialistične zveze delovnega ljudstva Žalec.

Ureja uredniški odbor: Jože Jan (glavni urednik),
Janez Kroflič (odgovorni urednik), člani: Elza Golob,
Franc Izliakar, Franc Ježovnik, Kristjan Markovič, Cveta
Mikuž, Irena Terlav, Lojze Trstenjak, Breda Verstov-
šek, Marjan Vidmar, Nevenka Žohar in Milan Žolnir.

Naslov uredništva: Žalec, Ulica heroja Staneta 1,
telefon 710-671

Grafična priprava: Savinjski občan
Tisk: ČGP Večer Maribor
Naklada: 11.000 izvodov

Po sklepu republiškega sekretariata za informacije
št. 421-1/72 je časnik „Savinjski občan“ oproščen
prometnega davka.

PEPCA KARDELJ SPET PRI ŠMIGLOVI ZIDANICI

Med številnimi uglednimi gosti, ki so se udeležili prvomajskega
srečanja pri Šmiglovi zidnici nad Grajsko vasjo, je bila tudi udeleženka
1. konference KPS Pepca Kardeljeva. Med ogledom zidnice je z njo
nastal tudi naslednji pogovor.

— Prav gotovo se še spominjate prve konference KPS, ki je bila pred
45 leti. Po čem vam je še posebej ostala v spominu?

P. Kardelj: „Ne bi sedaj govorila o samih sklepih, ki smo jih takrat
sprejeli, ker je bilo o njihovih pomenih izrečenih in napisanih že precej
besed. Poudarila pa bi rada, da je konferenca bila pomembna predvsem
zato, ker je Komunistična partija že takrat dala dokaj jasno oceno,
kakšne so politične razmere v svetu, kaj se bo nujno moralo zgoditi in
kakšna bo vloga komunistov in vseh naprednih ljudi. Sicer pa je kon-
ferenca pri Šmiglovi zidnici znana tudi po tem, da se je udeležil Tito.
Za večino je bil to takrat pravzaprav res še neznanec, za tiste, ki so z
njim sodelovali, pa prav gotovo ne. Z mojim možem sta se spoznala že v
Sovjetski zvezi.“

— Se spominjate dogodkov po konferenci?

P. Kardelj: „Dobro so mi ostali v spominu. Vem, da sem bila po
tistem nekaj mesecev zaprta in tega se bom vedno spominjala. No,
kasneje se je vse dobro izteklo.“

— Kaj menite o Šmiglovi zidnici danes?

P. Kardelj: „Vidim, da je to postal kraj, kjer se za prvi maj množično
zbirajo ljudje Savinjske doline in pohvalno je, da svojemu namenu služi
tudi ob drugih priložnostih. Današnja Šmiglova zidnica je dostojen
spomenik, ki je velikega pomena za vzgojo mladih. Sama pa obljubljam,
da bom sem še prišla.“

Zbrani množici je spregovoril predsednik OK ZKS Franc Kalšek. Med
gosti sta bila tudi Andrej Marinč in France Popit.

Jv Foto: L. Korber

DOBRODOŠLI GOSTJE IZ SR SRBIJE

Z iskreno dobrodošlico in večno zahvalnostjo pri-
čakujemo goste VLAKA BRATSTVA IN ENOTNOSTI.
Junija 1983 bo vlak v SR Slovenijo pripeljal 1400 ude-
ležencev, od tega 45 gostov v našo občino. Goste bomo ob
14. uri množično pričakali pred hotelom Golding-Rubin
v Žalcu. Med nami bodo ostali tri dni, si ogledali zgodo-
vinske in naravne znamenitosti ter nekatere tovarne, zlasti
KIL in SIP. Priredili jim bomo tudi nekaj manifestacij,
osrednja prireditve pa bo v soboto, 4. junija, zvečer v
osnovnošolskem centru v Žalcu.

Domovi naših nekdanjih pregnancev bodo odprti in
gostoljubni tako, kot so bili v najtežjih časih naše zgo-
dovine odprti domovi v južni Srbiji, v katerih so naši ljudje
varno našli zatočišče. Tako se je v času NOV skovalo trdno
bratstvo in enotnost, trajne družinske vezi, ki se danes
spletajo že s tretjim rodom.

Občane in delovne ljudi naše občine vabimo, da se
pridružijo nekdanjim pregnancem, da sprejmemo in
počastimo naše drage goste VLAKA BRATSTVA IN
ENOTNOSTI kot se to iz zahvalnosti in spoštljivosti
spodobi.

Občinska konferenca
SZDL Žalec

POSNETEK SPREJEMA GOSTOV IZ SRBIJE LETA 1981

OBČINSKI SVET ZSS ŽALEC DOBITNIK PRVOMAJSKE LISTINE

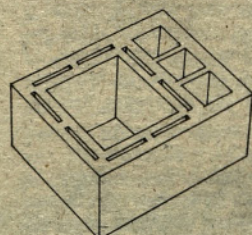

Bogoljub Nedeljković, predsednik Zveze sindikatov Jugo-
slavije, je v Domu sindikatov v Beogradu podelil prvomajске
listine. Iz Slovenije je to visoko priznanje prejel Občinski sind.
svet. Žalec za uspešno delo pri razvoju samoupravljanja, pove-
čanju proizvodnje in produktivnosti dela, utrjevanju načela de-
litve po delu in rezultatih dela, za skrb za življenjski standard,
izobraževanje in kulturno ustvarjanje delovnih ljudi, varstvo pri
delu, za razvoj inventivne dejavnosti, za zaposlovanje, razvoj SLO
in DSZ ter ustvarjanje pogojev za humanejši položaj delavcev na
delovnem mestu in v družbeni skupnosti. Ko je priznanje v imenu
Občinskega sveta sprejel predsednik Branko Povše, je poudaril,
da imajo največ zaslug za to priznanje osnovne organizacije
sindikata, sindikalni aktivisti, samoupravni organi, organi Ob-
činskega sveta, predvsem pa delovni ljudje žalske občine.

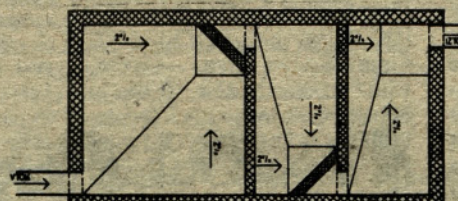

INDUSTRIJA
GRADBENEGA
MATERIALA
GRADNJA 30-let

Potresni zidak
P — 1 39 x 29 x 19 cm
P — 2 39 x 29 x 14 cm

Montažna troprekatna greznica
G — 6 228 x 120 x 134 cm
G — 8 228 x 120 x 167 cm
G — 10 228 x 120 x 200 cm
G — 12 228 x 120 x 234 cm

10 let
schiedel®

FERRALIT ŽALEC

DOBRO ZASTAVLJENA DELITEV
DELA V SOZD AGROS

»Delovni kolektiv Feralita se je kljub težavam v zaostrenih pogojih gospodarjenja dobro znašel, saj je v minulemu letu uspešno gospodaril, še boljše rezultate pa pričakuje leto. Uspeh je rezultat prizadevanja kolektiva, le-ta se trudi doseči kar najboljše rezultate in boljše pogoje za delo in večjo varnost,« je med drugim ob prazniku Feralita zapisal direktor FT. Savornani.

Ker je preteklo eno leto od združitve Feralita v SOZD Agros, smo ing. Savornanija pobarali, kako ocenjuje to združitev, pa tudi, kakšna je delitev dela med članicami SOZD, in ne nazadnje, kakšen je pri tem delež Feralita?

Dejal je, da so se v tem razmeroma kratkem času po združitvi že pokazali prvi ugodni rezultati. Ob spletu še nerešenih vprašanj so se domenili za delitev proizvodnih programov, urejajo pa tudi dohodkovne odnose in to še posebej velja za SIP Šempeter. Res pa je, da to vprašanje urejajo tudi z ostalimi članicami v SOZD. Pridobitev je tudi skupno nabavljanje re-produkcijskih materialov in skupno načrtovanje naložb.

Minuli trije meseci tekočega leta so bili za Feralit kljub težavam uspešni. Celotni dohodek je v primerjavi z istim obdobjem lani porastel za 18 odstotkov (planirali so 20 odstotkov). Sedaj ugotavljajo, da bi bili dosežki še večji, če bi jim kupci redno plačevali naročeno in dobavljeno blago,

Ravno tu pa se zapleta in to neredno plačevanje kolektivu povzroča težave.

Dohodek je bil glede na vse to večji za 22 odstotkov pa tudi plan dohodka so presegli za en odstotek. Glede osebnih dohodkov pa jim očitajo, da so izplačali preveč oziroma da se niso dosledno držali družbenega dogovora.

Z osebnimi dohodki res niso med najnižjimi, vendar je treba upoštevati, da delo v livarni in drugih TOZD ni lahko. To bi sklepali že po tem, da ne dobijo novih delavcev. Zato menijo, da bo treba delavce še bolj stimulirati in to še posebej velja za

težja, oz. izpostavljena dela.

Livarna je bila v omenjenem obdobju nekoliko pod planom, kar pripisujejo dejstvu, da so lani delali vse sobote, letos pa ne. Nekoliko manjši je tudi fizični obseg proizvodnje v Strojnem obratu, kar pa je posledica prestrukturiranja. Z novo delitvijo dela v SOZD Agros so se namreč usmerili na proizvodnjo gonil (reduktorjev) za kmetijske stroje. Delo je zahtevno, vanj vlagajo več znanja in so zato tudi izdelki višje ovrednoteni, med tem ko je tonaža manjša.

Poleg tega, da še vedno nimajo dovolj delavcev, imajo

največji problem še vedno na področju oskrbe z repromateriali. Da bi si zagotovili osnovne surovine, so primorani obvezno združevati devizna sredstva, ne glede na to, ali te izdelke izvažajo ali pa jih dajejo domačim kupcem za dinarje.

Izvoz je nekoliko večji od lanskega, čeprav se na zapadnem trgu spoprijemajo z veliko konkurenco, dejstvo pa je tudi, da zaradi krizne situacije zanimanje upada.

Glede naložb bi omenili predvsem priprave za sanacijo livarne in prestatitev strojne obrata, kar pa bo prišlo na vrsto prihodnje leto.

OD NOVE NALOŽBE
SI VELIKO OBETAJO

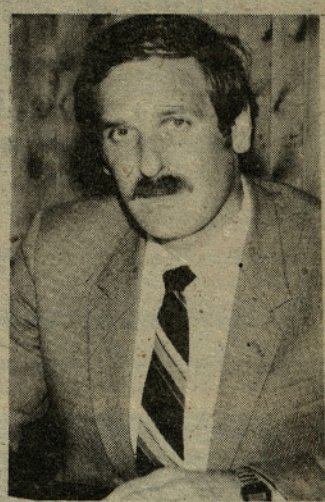
Direktor Feralita ing. T. Savornani nam je na zastavljen vprašanje, kaj si obetajo od nove naložbe (rekonstrukcija livarne in prestatitev Strojnega obrata) takole odgovoril: (Objavljamo povzetek.)

»Nadaljnji razvoj Feralita smo začrtali v smeri posodobitve tehnologije oz. proizvodnje. Z omenjeno investicijo bomo dosegli povečan obseg proizvodnje ob minimalnem povečanju števila zaposlenih, boljše kakovost in ugodnejše delovne pogoje.

Po rekonstrukciji naj bi livarna proizvajala 5000 ton ulitkov iz sive litine, 240 ton aluminijevih zlitin in 140 ton ulitkov iz bakrovih zlitin. Proizvodnja kontinuirano vlečene sive litine pa se bo po osvojitvi novih zahtevnejših profilov povečala na 4500 ton letno.

Investicija bo zajela novo pripravo peska, drugo elektropeč, rekonstrukcijo čistilnice in jedrarne, zamenjavo žarnih peči, nabavo avtomata za brezokvirno formiranje ter kompleksno rešitev energetike. Za celotno investicijo bo treba zagotoviti okoli 400 milijonov dinarjev.

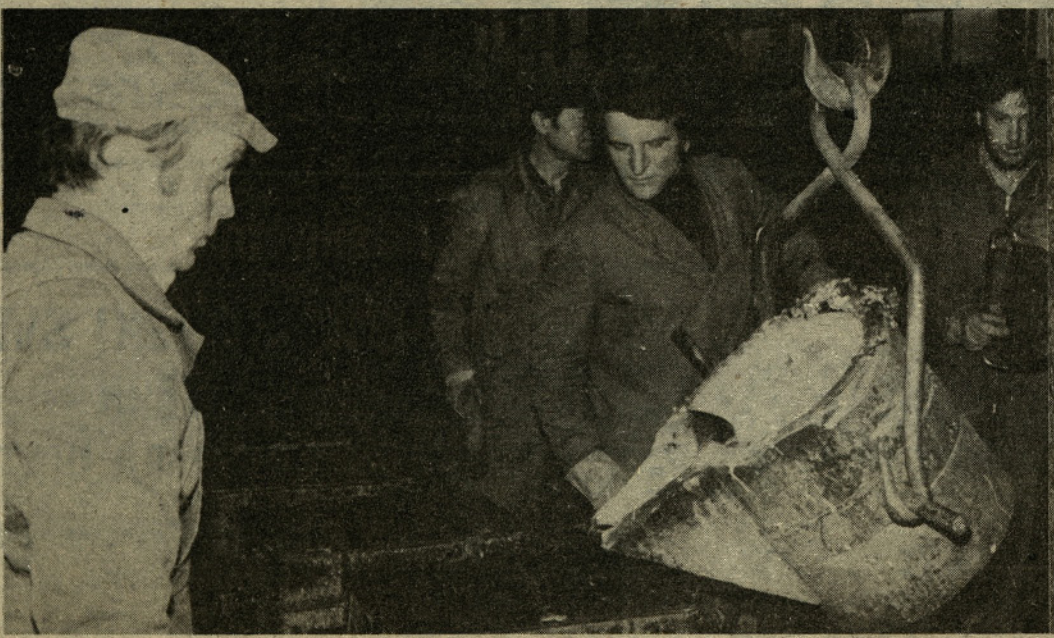
TOZD Strojni obrat še edini deluje na stari lokaciji, to je v starem delu Žalca. Lokacija ni ustrezna in onemogoča nadaljnji razvoj, močno dotrajani pa so tudi prostori. Obrat bomo preselili na kompleks livarn. Za potrebe Strojnega obrata bo treba

Anton Savornani

zgraditi nove proizvodne prostore v velikosti 5000 m². Ob tem bo treba urediti tudi energetske vire in zamenjati staro strojno opremo z novimi, produktivnejšimi stroji. Ta naložba bo stala okrog 350 milijonov dinarjev. Pridobitev bo vsestranska. Strojni obrat bo lahko obdelal večino odlitkov, ki so namenjeni za proizvodnjo kmetijskih strojev, izdeloval bo sklope in podsklope za to proizvodnjo ter osvojil program kmetijskih strojev, ki je po samoupravnem sporazumu namenjen Feralitu.

Za navedene investicije so že izdelani idejni projekti, skupaj s strokovnimi delavci SOZD Agros pa smo začeli pripravljati investicijski program, ki bo gotov še v letošnjem letu.

Ferralitov livarji pri delu

LETNA KONFERENCA
OBČINSKEGA
SVETA SIDNIKATOV

»Sindikat ima ne samo vsobodo, ampak ima na razpolago tudi vsa sredstva, ki jih potrebuje, da bi se lahko vztrajno bojeval za samoupravne pravice delavcev, za njihove interese in za skupne oziroma dolgoročne interese delavskega razreda in vseh delovnih ljudi.«

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Branko Povše je na letni konferenci v uvodnem referatu o oceni dela sveta v preteklem letu poudaril citat Edvarda Kardelja. Delo organov občinskega sveta je bilo v preteklem letu pestro in prepleteno z mnogimi problemi. Kolektivno delo v predsedstvu se dobro uveljavlja. Najpomembnejše pa je uspešno delo osnovnih organizacij in konferenc osnovnih organizacij, kar pomeni da delo občinskega sveta ni forumsko. Torej ni slučaj, da je občinski svet prejel prvomajsko listino, najvišje priznanje Zveze sindikatov Jugoslavije; Franci Ježovnik in OO sindikata delavcev pri samostojnih obrtnikih pa zlati znak Zveze sindikatov Slovenije. Aktivnost pri obravnavi zaključnih računov je z leta v leto večja, zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in vedno težjega položaja delavcev so le-ti bolj kritični. Marsikje pa delavci s formalnim prikazom in z obravnavo brez temeljite analize stanja in rešitev niso zadovoljni. Delavci imajo ob poplavi samoupravnih sporazumov vedno manjši vpliv na delitev dohodka, saj je le-ta z njimi že vnaprej razdeljen. Tudi na nekatere administra-

tivne ukrepe je veliko pripomb. Na področju delitve po delu se razmere izboljšujejo, delavci prihajajo do spoznanja, da si lahko le z več in boljšim delom zagotovijo višji osebni dohodek.

Branko Povše je v nadaljevanju opozoril na zaostrene gospodarske razmere v nekaterih delovnih organizacijah v občini, kamor je bilo potrebno poseči tudi z ukrepi družbenega varstva; s podobnimi političnimi akcijami pa bodo ukrepali tudi tam, kjer že dalj časa slabo gospodarijo. Gospodarstvo naše občine se vse premalo povezuje, s tem pa slabi socialna varnost delavcev. Ob vsem tem bo potrebno več pozornosti namenjati kadrovske problematiki in na odgovorna mesta postaviti sposobne ljudi. Precej kritičnih besed je bilo izrečenih na račun združevanja in organiziranja skupnih služb SIS, o čemer bo občinski svet razpravljal na naslednji seji. Z razreševanjem problemov zaposlovanja pa v sindikatu niso zadovoljni. Branko Povše je opozoril še na vrsto problemov, s katerimi se je in se bo tudi v bodoče spoprijemal sindikat.

Konferenco so strnili s podelitvijo srebrnih znakov Zveze sindikatov. Prejeli so jih: Srečko Čater, Hmežad, Drago Erjavec, Hmežad, Milan Golavšek, Ingrad GO-Gomilsko, Silva Grum, Ljubljanska banka, Ljubica Hlade, Gradnja, Jože Krulc, Galicija, Jožica Ojdarica, Hmežad, Jože Zajc, Juteks, Miro Žagar, KIL, Ivan Žohar, Aero, OO Garant Polzela in konferenca OO SIP.

ŽALEC TRETJE NAJBOLJ VARNO MESTO

Kako smo v žalski občini poskrbeli za varnost v cestnem prometu in kaj bo treba ukreniti v naslednjih letih, da bomo ohranili čim več človeških življenj — to so bila vprašanja, na katere so iskali odgovore na letošnji problemski konferenci o varnosti v cestnem prometu.

Kljub temeljitemu strokovnemu delu vseh, ki skrbijo za varnost udeležencev v cestnem prometu, so lani ceste ponovno zahtevale svoj davek. Pohvalimo se lahko z nič kaj razveseljivimi številkami: 204 prometne nesreče, v katerih je izgubilo življenje 16 ljudi, skupna materialna škoda pa znaša kar 8.046.250-

dinarjev. V primerjavi s prejšnjimi leti je število nesreč približno enako, zaskrbljujoče pa je dejstvo, da v zadnjih letih narašča število nesreč s smrtnim izidom.

Kje so vzroki? Vse prevečkrat so krivi udeleženci sami, saj se je lani zgodilo kar 41,1 odstotek prometnih nezgod zaradi neprimerne hitrosti. Svoj delež pa imajo tudi drugi, takojmenovani objektivni vzroki. Npr.: pred leti smo kot črna točka v naši občini razglasili žalsko obvoznico, lani pa si je takšen nič kaj laskav naziv prislužil novi del ceste v Vinski gori. Cesta še danes nima uporabnega dovoljenja, rezultat tega pa je 11 prometnih nezgod in eno človeško

življenje manj. Močno se povečuje tudi število prometnih nesreč na lokalnih cestah in v mestnih središčih.

V razpravi so udeleženci nanizali cel kup težav, ki bi jih morali odpraviti v cestnem prometu in že pri sami vzgoji o njem. Precej dobro smo poskrbeli za naše najmlajše v večjih naseljih, premalo pa smo razširili programe o vzgoji otrok v prometu na obrobje.

Največ težav je povezanih s tem, da v občini stalno zmanjkuje denarja za gradnjo novih in varnejših objektov. Nujno bo treba urediti del magistralne ceste v Šempetru, kjer so lani izgubili življenje

trije ljudje, in ki sodi med najmanj varno cesto v občini. Po obnovi in drugačni ureditvi kličejo tudi železniški prehodi, ki povzročajo zelo velike zastoje v prometu in še bi lahko naštevale. Če si ne moremo privoščiti novih in dragih avtocest, pa se bo najbrž našel kakšen dinar vsaj za kolesarsko stezo. Doslej namreč v občini nismo zgradili niti ene.

Čeprav bo treba v občini storiti še marsikaj za večjo varnost udeležencev v prometu, pa smo v primerjavi z ostalo republiko dosegli precejšnje uspehe, kar dokazuje tudi plaketa za tretje najbolj varno mesto v Sloveniji.

-ij-

RAZREŠITEV
ZARADI
NEDELAVNOSTI

Na seji občinskega sindikalnega sveta so zaradi neaktivnosti in neopravičene odsotnosti s seje razrešili nekatere člane organov in namesto njih izvolili nove. To je znana slaba praksa, ki se je nekateri prav s pridom poslužujejo. Zakaj gre? Posamezniki se želijo rešiti obveznosti na ta način, da enostavno brez opravičila in opravičljivega razloga ne pridejo na sejo, ker vedo, da jih zato nihče ne bo poklical na odgovornost. Žal se tako nekateri, med njimi tudi komunisti, izmikajo vsaki obveznosti in odgovornosti, kaj hitro pa so v prvih vrstah kritikov o slabostih v naši družbi. Takšni posamezniki jemljejo voljo tistim, ki si veliko prizadevajo in žrtvujejo svoj prosti čas za razvoj družbe. Prav nerazumljivo je, da družbenopolitičnih aktivnosti ne opravljajo tisti posamezniki, ki bi jo morali že po službeni dolžnosti. Kje je torej odgovornost odgovornih.

jk

Zlati znak Franciju Ježovniku

Franci Ježovnik je dobitnik zlatega znaka Sindikatov Slovenije. Lahko zapišemo, da je to visoko priznanje prišlo v prave roke, saj ima Franci za seboj trideset let po-zitivnega dela v sindikalni organizaciji. Začel je leta 1951 in potlej vso dolgo dobo opravljal razne funkcije in dolžnosti, med drugim je bil vrsto let predsednik sindikata delavcev družbenih dejavnosti.

Sedaj je predsednik komisije za zbiranje gradiva o delavskem giba-

nju, eno mandatno dobo je bil predsednik zbora krajevnih skupnosti skupščine občine Žalec, njegovo delo pa cenijo tudi v krajevni samoupravi.

Z veseljem naj pripisemo, da je Franci Ježovnik od vsega začetka naš dopisnik, ki je s svojimi sestavki veliko prispeval k rasti našega časnika. Sedaj je član našega uredniškega odbora, že vrsto let deluje tudi v planinski organizaciji, skratka; priznanje je zaslužil. Čestitamo!

PODELILI
DRŽAVNA
ODLIKOVANJA

ŽALEC, 26. aprila — Predsednik občinske skupščine Viljem Petek je v prostorih žalske NAME podelil državna odlikovanja petindvajsetim delavcem iz naše občine. Odlikovanja predsedstva SFRJ so prejeli:

red dela z zlatim vencem: Kristijan BOBOVNIK red zaslug za narod s srebrno zvezdo: Viljem VYBIHAL; red dela s srebrnim vencem: Danica BRENKO, Zlatko JERICEK, Anica KAPELARI, Zlatka KOREN, Anica STERGAR, Leopold ŠKAFAR, Janez ŠKETA, Pepca VIDMAR, Hermilna VIRJENT, Jožef ZAGODE, medaljo zaslug za narod: Ivan GABRŠEK, Marija KAPUS, Ida ZAVRŠNIK, Marija ŽAGAR; medaljo dela: Emilija CENCELJ, Marija DOLINAR, Marija GRUŠOVNIK, Štefka KAMPUŠ in Slavka TISELJ in medaljo za vojaške vrline: Karel DOSEDLA, Friderik KAJBA, Marjan ŠTEFANČIČ, Boris VOH.

-4-

POVEČAN IZVOZ V PRVEM ČETRTLETJU

Obdobje treh mesecev je sicer kratko za ocenjevanje gospodarskih rezultatov, vendar pa je na osnovi posameznih ekonomskih pokazateljev že mogoče ugotoviti nekatere značilnosti. Tako izkazujejo posamezne ekonomske kategorije v primerjavi s prvim trimesečjem preteklega leta relativno visoke stopnje rasti. Ta porast pa je bolj odraz višjih cen kot pa povečane produktivnosti ter gospodarnosti izkoriščenosti produktivskih dejavnikov. Zaradi te značilnosti in dejstva, da so bili rezultati gospodarjenja v lanskem kvartalu precej slabi, so izkazane stopnje rasti dokaj nerealne.

V nasprotju s kvantitativnimi kazalniki, ki kljub omejeni neprimerljivosti izkazujejo določeno dinamično rast, pa kazalniki uspešnosti gospodarjenja upadajo. Ekonomičnost poslovanja je upadla za en odstotek, medtem ko se je rentabilnost znižala za 12 odstotkov. Zaskrbljujoče narašča tudi število organizacij združenega dela, ki poslujejo

nerentabilno oz. na meji rentabilnosti. Z negativnim finančnim rezultatom je prvo trimesečje zaključilo pet organizacij združenega dela, katerih skupni znesek izgub znaša 24.492.101 dinarjev. Pri tem znaša delež izgub žalskega gospodarstva v skupnem znesku izgub celjske regije dva odstotka.

Nekoliko ugodnejši pa so bili doseženi rezultati na področju mednarodnih ekonomskih odnosov, čeprav je tudi tu opazno zaostajanje za opredeljenimi cilji v resoluciji o izvajanju družbenega plana za leto 1983.

Skupni izvoz gospodarstva je znašal v prvem trimesečju 555.702 dinarjev, kar je za devet odstotkov več kot v enakem obdobju lani, uvoz pa je bil dosežen v višini 360.102 tisoč dinarjev in je bil za tri odstotke nižji kot v enakem lanskem obdobju. Podatki o regionalni usmeritvi izvoza kažejo, da je bilo na konvertibilno področje izvoženih za 415.020 tisoč dinarjev blaga in storitev, kar je v primerjavi z lanskim enakim obdobjem za

29 odstotkov več. Posebej pozitivno so se v skupnih izvoznih prizadevanjih odrazili doseženi rezultati v panogi industrije, ki je skupni izvoz povečala za 19 odstotkov, izvoz na konvertibilno področje pa kar za 80 odstotkov. Ob takšnih gibanjih izvozno-uvoznih tokov znaša skupna stopnja pokrivanja uvoza z izvozom 154 %, medtem ko je izvoz na konvertibilno področje presegel uvoz za več kot enkrat (stopnja pokrivanja 208 %).

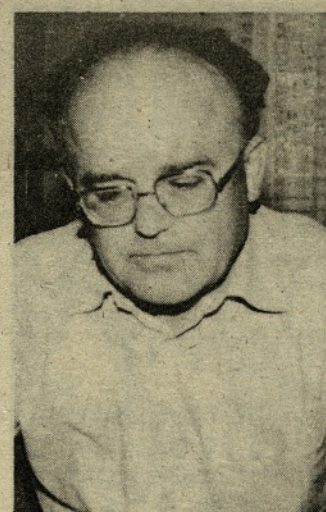
Zal moramo pri tem ugotoviti, da je tako visoka stopnja pokrivanja bolj posledica uvoznih omejitev kot pa realnega povečanja izvoza.

Na koncu velja poudariti, da tudi v letošnjem letu ni pričakovati bistveno boljših pogojev gospodarjenja. Na osnovi trimesečnih gibanj v gospodarstvu je moč sklepati, da se pogoji še zaostrujejo, saj se težavam v blagovnih tokovih pridružujejo še motnje v denarnih tokovih, kar potrjuje naraščajoča nelikvidnost.

Franci Vouk

Vanda Hafner

Tone Repnik

Milan Mirnik

POTREBE NAREKUJEJO VEČJO PROIZVODNJO MLEKA

»Izgradnja nove mlekarne v Arji vasi je v polnem razmahu in ker dela napredujejo po zastavljenem časovnem planu, lahko pričakujemo pričetek obratovanja v začetku prihodnjega leta. Gradbena dela, razen zunanje ureditve, so že v glavnem končana.« ugotavlja v majski številki Hmeljarja Jože Janše.

Je pa tudi že zadnji čas, kajti mlekarji delajo v stari celjski mlekarni v nemogočih razmerah. Tolažijo se le z mislijo, da ni več daleč dan, ko se bodo preselili v nove prostore. Nova mlekarna bo dnevno predelala 150.000 litrov mleka in ob tej številki imajo nekateri pomisleke, češ da živinorej ne more zagotoviti tolikšnih viškov mleka in da bo nova mlekarna obratovala s polovično zmogljivostjo.

Ko smo se o tem pogovarjali z direktorjem celjske mlekarne Tonetom Repnikom, s tehnologinjo Vando Hafner in z vodjem odkupa Milanom Mirnikom, so nam ti zagotavljali, da bo nova mlekarna v Arji vasi imela zadostne količine mleka. Seveda ni pričakovati, da bo mlekar na lahko že prvo leto obratovala s polnimi kapacitetami...

Mlekarji presegajo zmogljivosti stare mlekarne

Celjska mlekarna v tem času dnevno odkupi in pripravi za trg okoli 90.000 litrov mleka, z mlekarjo v Šmarju pa znaša dnevni prevzem že krepko nad 100 tisoč litrov mleka. Mlekarne tolikšnih količin mleka zlepa še ni prevzemala. Poleg tega pa so še vedno odmaknjeni kraji zlasti na Šmarnskem, v manjši meri pa tudi v Savinjski dolini (obrobje), kjer odkup mleka še ni utečen.

Pomeni, da bo možno z novimi odkupnimi linijami tudi ob sedanjih mlečnosti krav povečati dnevni odkup mleka. Vendar pa so največje možnosti večjega odkupa mleka v boljšem krmljenju oziroma večji pridelavi dobre krave, v selekcijski odbiri in v drugih izboljšavah, menijo strokovnjaki.

Tone Repnik: »Čeprav mlekarjem v sedanjih razmerah (neurejenih cenovnih odnosih) usiha dohodek, še ve-

dno vlagamo izdatna sredstva za gradnjo in opremljanje novih zbiralnic mleka, regresiramo nakup plemenskih telic, vodimo akcijo za urejevanje mini farm pri združenih kmetih, odpiramo nove odkupne proge itd. V ta razvojni program sodi tudi nov hlev za 230 krav molznic v Zalogu.«

»Polovico dnevnega odkupa odpremo na trg kot konzumno mleko, drugo polovico pa predelamo v smetano, sire, jogurte pa tudi v maslo. Tistim, ki nam očitajo, da ne predelujemo mleka v maslo, naj povem, da celjska mlekarne dnevno odpremi na trg 400 do 500 kg masla, pred minulimi prvomajskimi pra-

hudo prizadeli dve poplavi — leta 1976 in 1980 —, saj sta povzročili veliko škodo pa tudi zavrla proizvodnjo.

Odkup mleka v številkah

Zanimivo je primerjati, kako sta v celjski mlekarni naraščala proizvodnja in odkup mleka: leta 1960 so letno odkupili vsega 1,2 milijona litrov mleka, odkup v lanskem letu je znašal nad 36 milijonov litrov, letošnji pa je planiran že na 42 milijonov litrov.

K temu naj zapišemo, da je na območju celjske oziroma nove mlekarne 89.132 goved, od tega 36.900 krav molznic. Letni odkup po kravi dosega komaj 1875 litrov, od tega v

Pri financiranju nove mlekarne v Arji vasi sodeluje 78 sovlagateljev iz devetih občin celjske in koroške regije, naložbo pa podpirajo štiri domače in štiri inozemske banke.

Da bo nova mlekarna usposobljena za polno obratovanje v predvidenem roku, bo treba zagotoviti še nadaljnjih 208.511.786 dinarjev. Največji delež v tem znesku predstavljajo interkalarne obresti v višini 55.000.000 dinarjev, ki v prvotni finančni konstrukciji niso bile zajete.

Med gradnjo so se obresti povečale za trikrat, akumulativnost obstoječe mlekarne pa je padla na mejo uspešnosti. V letu 1982 so se namreč odkupne cene dvignile za 77 odstotkov, prodajne pa le za 11 odstotkov.

Druga velika postavka v predvidenih preložitvah je izgradnja priključka za plinovod — v znesku 20.000.000 dinarjev.

zniki pa smo ga dali na trg celo 3500 kg. Res pa je, da večji del masla porabi gostinstvo (hoteli, restavracije) in drugi, ki nudijo gostom hrano. Ob večjem odkupu mleka bi moralo biti masla več tudi za široko potrošnjo.«

Celjska mlekarna je bila leta 1962 zgrajena za takratne, rekli bi trenutne potrebe, saj je lahko dnevno prevzela in predelala največ 12.000 litrov mleka. Potlej so objekt trikrat rekonstruirali in razširjali in prostore tudi na novo opremljali s sodobnimi stroji. Kljub vsem tem vlaganjem pa obstoječi prostori že dolgo niso ustrezali. Ko je v kriznem obdobju leta 1979 dnevni prevzem mleka v »špicah« dosegel skoraj 100 tisoč litrov, je bilo treba mleko ponujati na pol zastonj, da so ga lahko sploh prodali. Mlekarne in njen kolektiv sta

kmečkih hlevih (kooperacija) 1671 litrov. Veliko pove tudi podatek, da je zajetih v odkup vsega 53,6 % krav molznic.

Če bi pri obstoječih kravah dnevni odkup povečali le za dva litra, bi novi mlekarji pripravili dovolj mleka za nemoteno obratovanje. Možnosti pa so kajpak še večje, zlasti če primerjamo proizvodnjo v družbenem sektorju (Hmezad), kjer so lani namolžili 5700 litrov mleka na kravo, v farmi Podlog pa celo 6000 litrov.

Šibka stran kmečke živinorej je še vedno velika razdrobljenost, saj ima kar 70 odstotkov kmetov v hlevu od 1 do 3 krave. Sicer pa si veliko obetajo od mini farm združenih kmetov. Nekaj takih farm že obratuje v naši dolini in domala vse dosejajo zavidljivo proizvodnjo mleka in mesa.

Pogoj je predvsem dobra in količinsko zadostna krmana baza. Živina mora imeti skozi vse leto (tudi pozimi) izdatne krmne obroke, sicer ne bo dajala mleka. Nasploh bo treba preprečiti prevelika nihanja v proizvodnji mleka, ki nas še pestijo.

Po vsem tem lahko zapišemo, da mleko za novo mlekarne bo in tako ni bojazni, da bi se pri tej sicer dragi investiciji ušeli. Škoda le, da mlekarne nismo zgradili že vsaj deset let poprej.

Lojze Trstanjak

TEKMOVANJE KOVINARJEV IN LIVARJEV

NA 3. TEKMOVANJU KOVINARJEV SODELOVALO 59 TEKMOVALCEV — POKROVITELJSTVO LETOS PREVZEL SOZD AGROS

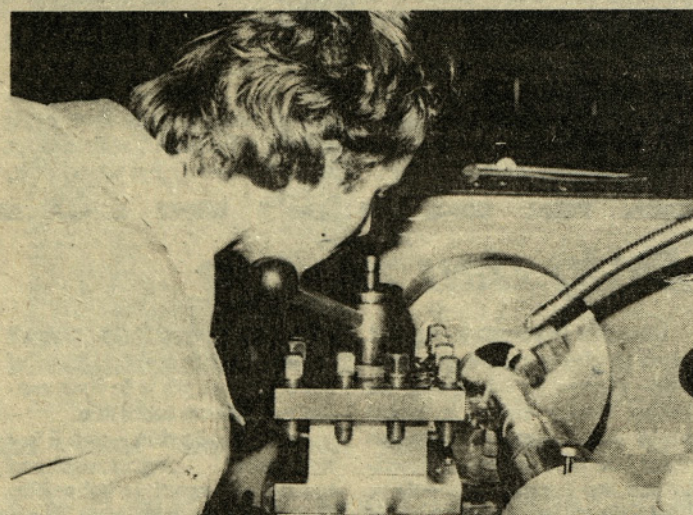
Od 21. do 23. aprila je v prostorih šempetrskega SIP-a potekalo 3. občinsko tekmovanje kovinarjev. Med 59 tekmovalci si je kar dvanajst naših delavcev priporilo vstop na republiško tekmovanje, ki bo potekalo od 27. do 29. maja na Jesenicah in v Kranju. Med njimi je letos ponovno lanskoletni zmagovalec med orodjarji in tretje uvrščeni na zveznem tekmovanju Anton Zupanc, zaposlen v SIP-u. Ostali naši predstavniki na republiškem tekmovanju pa so: Marjan Kuzman, Franc Povše, Oto Zagoričnik, Franc Lopan, Ivan Rat — vsi zaposleni v SIP-u; Alojz Weichardt in Janez Groznik iz Tekstilne tovarne Prebold; Anton Sinkovec in Ferdinand Novak, zaposlena v Ferralitu; Silvo

Križnik iz Zarje in Marjan Tratnik, zaposlen v zasebni obratovalnici Milana Kosa.

Letošnje tekmovanje je ponovno dokazalo, da takšna delovna srečanja kovinarjev in livarjev niso zgolj tekmovanja, temveč tudi izmenjava

izkušenj in delovnih uspehov kovinsko predelovalne industrije v žalski občini. Doseženi rezultati so plod dobrega dela osnovnih organizacij sindikata in vseh sodelujočih, ki so pripravili in omogočili tekmovanje.

Franci Vouk

Posnetek z letošnjega tekmovanja kovinarjev

KAKO IZBOLJŠATI PRESKRBO Z VODO?

Že nekaj let se po ceveh osrednjega žalskega vodovodnega sistema pretaka veliko manj vode, kot pa je potrebujemo. Nove soseske na obrobju mesta in zgrajeni industrijski objekti zlasti mlekarne, bodo še povečali vsakodnevno porabo. Da bo vode dovolj za vse uporabnike, bomo že letos pričeli z izgradnjo in razširitvijo vodovodnega omrežja, kar bo veljalo štiri stari milijarde. V pogovoru o razmerah pri oskrbi z vodo v žalski občini sta sodelovala Ervin Janežič, predsednik izvršnega sveta, in Franc Radišek, sekretar SIS za komunalo in ceste.

NESKLADJE MED GRADNJO STANOVANJ IN VODOVODNIM OMREŽJEM

Hitremu gospodarskemu razvoju v občini ni sledil tudi enako hiter razvoj vodovodnega omrežja. Kritične so nastale razmere zlasti v zadnjem času na osrednjem vodovodnem sistemu, ki pokriva potrebe 15000 uporabnikov od Ločice do Levca in Liboj. Ker je to hkrati področje industrije in živinskih farm, so potrebe toliko večje. Dodatne težave pa bodo povzročili novi stanovanjski objekti na obrobju in mlekarne v Arji vasi.

Mlekarne je sicer imela predvideno lastno oskrbo z vodo, vendar je že lani postalo jasno, da se bodo morali priključiti na javno

vodovodno omrežje. To je bila hkrati tudi spodbuda za temeljitejšo analizo in pripravo študije o tem, kako zagotoviti kvalitetno oskrbo z vodo do leta 2010? Okrepitev in dograjevanje vodovodnega omrežja, izgradnja vodovodnih virov vode — to so ukrepi, s katerimi naj bi postopoma zagotovili potrebne količine vode.

PRVI CEVOVODI ŽE LETOS

O novem vodovodnem sistemu so razmišljali že ob zadnjem referendumu in že takrat namenili pol milijarde sredstev za njegovo izgradnjo. Vendar vsi možni viri še zdaleč ne bodo zadoščali, zato naj bi delovne organizacije-upo-

ravniki dodatno združile tri in pol stari milijarde. Trenutno so delovne organizacije zbrale že 58 odstotkov dodatnih sredstev, njihovi deleži pa znašajo od 10 do 700 starih milijonov, kolikor naj bi prispevala mlekarne.

Letos je načrtovana izgradnja cevovoda s premerom 40 cm od Žalca do Plevnega, kjer bo zgrajen rezervoar za 1000 m³ vode. Med najpomembnejša dela letos sodijo še izgradnja cevovoda Ložnica—Arja vas, Sešče—Roje ter nova zajema vode v Vrbi in Matkah.

S tem naj bi vsaj delno rešili oskrbo na osrednjem vodovodnem omrežju v naslednjih nekaj letih. Preskrba z vodo pa je le ena izmed komunalnih težav v naši občini. Na še resnejše težave opozarjajo pri kanalizaciji. Le-ta je že zdavnaj odslužila svojo nameno, zato se bo v prihodnje treba odpovedati tudi kakšnemu novemu stanovanju in denar porabiti za urejanje kanalizacije in drugih komunalnih težav.

Irena Jelen

PREMALO VODE NA POLZELI

Polzela se oskrbuje v večji meri z vodo iz vodovoda Tabor, v manjši meri pa tudi iz vodnjaka na Bregu in Polzeli. Zaradi znatno povečane porabe vode, je tlak v omrežju občasno znižan, pri tem pa so ob konicah nekaterih stanovanj v višjih stavbah (stanovanjski bloki) brez vode.

Večje pomanjkanje vode se pojavlja v Domu oskrbovancev, ki se napaja z vodo črpalnica na Bregu. Zaradi sušnih razmer in nižje gladine vode v Strugi, količina vode v vodnjaku na Bregu upada. Posledica tega je moteno redno obratovanje črpalke in pomanjkanje vode v omrežju.

Ker so razmere kritične, je DO Komunala Zalec opozorila porabnike, da omejijo potrošnjo vode. Hkrati pa bodo na cevovodu iz Tabora vgradili dodatno črpalno, ki naj bi predvsem v nočnem času zagotovila zadostne količine vode. Črpalka bo v omrežju vgrajena do 26. tega meseca. Poleg tega pa DO Komunala tudi predlaga, da se poveča pretočna količina vode v Strugo, saj je vpliv le-te na izdatnost vodnjaka dokazana.

DO KOMUNALA ZALEC

PO POTEH NOB V SAVINJSKI DOLINI

Z oplom med ustaše

Maribor je bil maja 1945 prej osvobojen kot Celje, ker so se Nemci zaradi zavezniške zasedbe Gradca na hitro umaknili. V mesto so najprej prišle enote VDV (vojaška državna varnost) in razni organi naše oblasti. Bolgari so ob prihodu v Maribor že našli na poslopjih že naše partizanske zastave.

Moja obveščevalna komanda me je določila, da s skupino oficirjev odpotujem v Celje. Dobili smo avtomobil znamke oppel kapitan in informacijo, da naša III. armada podi sovražnika proti zahodu in že zaseda Celje. V oppel smo se 8. maja 1945 v Mariboru vkrcali: Milan Venišnik-Savinc, Jože Kladivar-Leon, Franci Kramžar (Venišnikov spremljevalec). Šofer je bil Branko Conradi.

Do Slovenske Bistrice smo se pripeljali hitro, brez ovir. Na poslopjih so visele zastave, znak, da partizani zasedajo mesto. Naše patrulje so nas seznanile, da v Konjicah divjajo vlasovci, ropajo in požigajo. Do noči smo ostali v Bistrici. Proti jutru smo dobili informacije, da so se vlasovci umaknili. Pot proti Celju je bila prosta. V Konjicah smo našli prestrašene prebivalce. Niso verjeli, da se bomo peljali naprej proti Celju. Odpotovali smo. Cesta je bila prazna, tu in tam je ležala odvržena vojaška oprema.

V Stranica smo na desni strani zagledali gomilo z nekaj šopki. Drevesa ob cesti so cvetela, kot da se tu ni nikdar zgodilo toliko hudega. Februarja so tu obesili sto talcev v maščevanju za ustreljenim celjskim kreisfurerjem Dorfmeistrom. V gomili so bili večinoma ujeti partizani in ranjenci partizanske bolnišnice Podvolovjek v Savinjski dolini. Tedaj se nisem vedel, da je bil med njimi tudi moj partizanski tovariš Lovro Polančič. Na veshala so ga nesli, saj s prestreljenimi koleno ni mogel hoditi. Razmišljali smo o tragični usodi tovarišev, sami pa niti slutili nismo, kaj nas še čaka.

Na križišču v Višnji vasi, kjer se cesta odcepi proti Dobrni, smo nenadoma zagledali kolono. Mislili smo, da smo zadeli

na kolono naše III. armade. Brankove šoferske oči so najprej posumile, da nekaj ni v redu. Na obraz mu je silila rdečica. Tudi meni je zaledenela kri, ko smo se približali koloni in na kapah uniformiranec zagledali „U“. Zapeljali smo torej med ustaše. „Konec je z nami,“ mi je švignilo skozi možgane. „In ravno sedaj, na pragu svobode!“ Svojo avtomatsko parabelo steyer sem stisnil med kolena.

Nekaj trenutkov je bilo vse mirno. Ustaška kolona se je počasi pomikala naprej v smeri Dobrne. Kazalo je, da nas ustaši niso opazili, saj je imel naš avtomobil še nemško registracijo. „Kdo bi se menil za Nemca, ki tudi bežijo?“ Nek oficir pa je moral opaziti, da imamo v avtu različne barve uniform.

Dva ustaša s „šarcema“ sta se ustavila in orožje uperila proti nam. Nek oficir se je približal našemu avtu in Branku ukazal, da odpere okence. Najprej nas je presenečeno opazoval. Pogled je ustavil na Savincu in na njegovih treh zvezdi-

šilja naša komanda. V tistem trenutku še nismo vedeli, da naši aktivisti in obveščevalci IV. cone vodijo v Celju razgovore o predaji Nemcev in ustašev. Nemci so na nekatere pogoje pristali, med tem ko ustaši niso hoteli predati orožja in so se še vedno spopadali s partizani.

Ustaška vojaška komanda je imela načrt: čimprej priti na Koroško in se tam predati Angležem. In prav ta načrt je bil odločen, da smo v Višnji vasi ostali živi.

Ustaški kapetan se je napotil proti avtomobilu z višjimi oficirji. Po vsej verjetnosti jim je pojasnjeval, kam smo namenjeni. Dobili smo znak, da se jim približamo, nakar nam je eden izmed njih razložil, da ne bodo uporabili orožja, če jih naše brigade ne bodo napadale. S tem so nam dali znak, da imamo odprto pot proti Celju.

Počasi smo se potem prebijali mimo ustaških kolon. V Celju so bili ustaši še vedno oboroženi. Prihajale so nove kolone iz smeri Zidanega mosta. Grozili so z požigom Celja, če bi jih poskušali razorožiti. Med tem so se Celju približevale enote 1. bat. VDV brigade, deli kamniško-zasavskega odreda, kozjanskega odreda in Šlاندrove brigade. Kapetan Savinc iz našega oppela, okrožni načelnik OZNE, je vzpostavil stik z vsemi štabi. Svetoval je, da je treba ustaške kolone presekat. Sporočili so jim, da bodo razstrelili most čez Savinjo, če ne oddajo orožja. Kmalu se je na „kapucinskem“ mostu kopičilo orožje, katerega so enote Narodne zaščite pridno odnašale.

Ko danes gledam zemljevide in grafikone vojaških zgodovinarjev, kjer opisujejo akcije III. in I. armade JLA, so mi mnoge stvari bolj jasne. Šestnajsta in sedemnajsta divizija III. armade naj bi po teh podatkih prišle v Celje 12. maja. Nato sta skupaj z 11. in 5.

Razoroževanje ustašev na „kapucinskem mostu“ v Celju (Foto: Pelikan)

cah na rokavu. Vprašal je, kdo pravzaprav smo. Savinc mu je odgovoril, da partizani. Nato se je lotil Savinca zaradi njegovega čina. Radoveden je bil, kaj pomeni. Pojasnil mu je, da je kapetan. V šali mu je vrnil, da ima prav takšen čin kot on. Nato se je naslonil na avtomobil in nekaj premišljeval. Verjetno ni mogel doumeti, zakaj smo se nenadoma pojavili med njimi. Ponovno je zahteval, da mu pojasnimo kdo smo in kam gremo. Pojasnili smo mu, da gremo v Celje, kamor nas po-

divizijo I. armade prodirali proti Vojniku in Slovenskim Konjicam. Štirideseta divizija III. armade je v bližini Slovenske Bistrice obkolila sovražno skupino Fischer. Tja naj bi skozi Konjice prodirali 6. in 11. divizija. Vsa ta prodiranja in akcije so se izvajale na ozemlju in na cesti, kjer smo se z opplom vozili nekaj dni prej. Da se je vse izteklo tako kot se je, smo poleg dolžnosti in hrabrosti za uresničitev ciljev imeli tudi obilo sreče.

Ivan Jurčec-Tomo

BORCI SO DELAVNI

V mesecu aprilu je 15 borčevskih organizacij v občini izvedlo volilne konference. Pestrost problemov je obravnavalo skoraj dva tisoč borcev. Povsem napačno bi bilo zaključiti, da jih je zanimala izključno njihova problematika. Prednost je imela skrb za družbenoekonomski položaj in izvajanje stabilizacije. Člani krajevnih organizacij ZB so namreč preko svojih delegatov pri občinskem odboru ZB od neposrednih kreatorjev gospodarske politike tekoče seznanjeni z družbenoekonomskimi gibanji občine. Zato je njihovo razumevanje za vse težave še večje, izvzete pa so tudi zlonamerne kritike. K temu nedvomno pripomore tudi dejstvo, da v občini prevladuje kmečki živelj, ki v svojem standardu trenutno še ni močnejše prizadet.

Ugodno vpliva tudi dejstvo, da upravni organ občine dovolj dobro skrbi za socialno varnost borcev; kljub zaostrenim pogojem delovanja so bili finančni plani za varstvo borcev v preteklem letu zagotovljeni, pa tudi v letošnjem letu ne bo večjih odstopanj. Tako je 413 borcem zagotovljena stalna mesečna priznava. Priznavalnine se ne izplačujejo linearno, temveč se usklajujejo z dohodki prejemnika. Urejeni so tudi odnosi v dodeljevanju enkratnih priznava in pomoči, brezplačnih letovanj borcev z minimalnimi dohodki v počitniškem domu v Banjolah in sprotno reševanje težav, ki zahtevajo takojšnje ukrepanje.

Dispanzer za borce v Zdravstvenem domu Zalec je v preteklem letu pričel s sistematičnimi pregledi borcev. Nastale pa so težave zaradi izjemne fluktuacije zdravnikov, tako da je bila uprava Zdravstvenega doma prisiljena zmanjšati tudi ordinacijske dneve za borce na tri dni v ted-

nu. Tako stanje se bo nadaljevalo do meseca septembra, ko bodo dela in naloge prevzeli štipendisti Zdravstvenega doma. Glede na gospodarnost takega načina nastavljanja zdravnikov, ki bodo imeli interese ostati v domačem kraju, so borci trenutne težave sprejeli z razumevanjem. Precejšnja pa je čakalna doba v zobozdravstvu, kar je razumljivo, saj borci v glavnem uporabljajo protetike.

V preteklem letu je zdravniški konzilij Zdravstvenega doma Zalec poslal 80 borcev na brezplačno zdravljenje v klimatska zdravilišča. Zaradi močno okrnjenih sredstev za zdravljenje invalidov in spomeničarjev, je bilo v preteklem letu zavrnjenih na komisiji večje število kandidatov. Na enake težave naletijo tudi borci — invalidi, ki se jim je zvišal procent invalidnosti.

Nesporne so ugotovitve, da je iniciator ohranjanja in razvijanja tradicij NOB kljub spremenjenim oblikam dela še vedno borčevska organizacija. Moto je in ostane: krepitev bratstva in enotnosti, varovanje naše neodvisnosti in suverenosti, prizadevanje za neuvrčenost in mir v svetu. Trden most povezanosti med borci in občani je tudi mesečnik Savinjski občan.

Monografije krajevnih skupnosti, ki so bile izdane ob raznih priložnostih in vsebujejo tudi razvoj delavskega in narodnoosvobodilnega gibanja, bodo služile kasnejšim zgodovinarjem kot pomembni viri. Niso tako redka tudi pobratenja med krajevnimi organizacijami ZB naše občine z borčevskimi organizacijami v sosednjih občinah, kar nedvomno koristi obojem pri pridobivanju izkušenj. In še: mar niso smučarski skoki za pokal partizanskih Dobrovelj primer čvrstega sodelovanja mladih z borci? Pri tabornikih,

učencih osemletk, predaji Kurirčkovih pošte, Titove štafete in komemoracijah ob dnevu mrtvih so borci stalni in nepogrešljivi gostje. Kljub močno okrnjenim sredstvom za ohranjanje spomenikov in spominskih obeležij so borci optimistični, saj še niso pozabili na dobro staro udarniško delo.

Javne razprave o invalidsko pokojninskem zavarovanju so se udeležili tudi borci. Predlogov za razširitev borčevskih pravic ni bilo, saj borci dobro vedo, da so stabilizacijska načela tudi njihova načela.

Iz razprav na konferencah je bilo zaznati, da so borci doberšen del vsakdanjega družbenopolitičnega življenja na vasi in v mestu. Da so važna vzmet v SLO in DSZ, ker vedo, da mora to postati vsesplošno gibanje delovnih ljudi, občanov in mladih, vsakodnevna naloga pri odkrivanju in odpravljanju družbi škodljivih pojavov. Poudarili so tudi velik pomen samoupravljanja v združenem delu. Menijo, da visoka zavest delavcev in dobro informiranost zmanjšujeta mnoge težave. Mlade samoupravljalce je treba v delo resno uvajati, saj razne prekinitve dela kažejo našo veliko notranjo slabost. Važna se jim zdi tudi vzgoja delegatov.

V nobeni krajevni organizaciji ZB pa niso mogli mimo dejstva, da članstvo zaradi visokega procenta smrtnosti usiha. Kljub neizmerni volji do dela in ustvarjanja, ki je pogojena s preteklo borbo za življenje in odstanek, pa bolezen najaktivnejšim ne prizanaša, kar pa ni ovira, da ne bi izpolnili smelo zastavljenega programa.

Celotno članstvo pa je ostro obsodilo pripetljaj v Preboldu in od sodnih organov zahteva, da storilce najstrožje kaznujejo.

Cveta Mikuž

Dolg dan zmage

Marenka je stopila k oknu. Z očmi je objela sadovnjak pred hišo. Dreveje je odcvetelo, na bujno zeleno travo je sijalo toplo majsko sonce. Natanko tako kot pred osemindesetimi leti, ko je prvokrat videla ta kraj. Le da na kraju, kjer je stala, ni bilo okna in hiše. Kvišku je štrlelo počrnelo ožgano tramovje; med njimi pa kot nem opomin — ožgan dimnik krušne peči, ki je dajala toplo zavetje kdove kolikim rodovom. Sem jo je pripeljal Jošt; njen tovariš v borbi, kasneje mož in oče njenih, sedaj že odraslih otrok.

Zaprla je oči. Velikansko polje pšenice njene rodne Ukrajine je valovalo v rahlem vetru. Zlatilo se je klasje in obetalo dobro žetev. Hrum letal, tankov in neznanjski ogenj sta v hipu uničila delo ljudi in prastare narave. Dim je zagrnul polje, hiše, ljudi. Kriki starcev, otrok in žena so bile žetev

brutalnega sovražnika. Strpali so jih v tovarnjake. Le nekaj izmed njih se jih je še živih znašlo v nemškem taborišču.

Po čudno zavutih poteh ji je z nekaterimi Jugoslovankami uspelo pobegniti iz taborišča. Dolga trnova pot, ki je danes ne bi več zmogla, jo je pripeljala v partizansko enoto. Tovarišem je bila blizu po jeziku in čustvovanju. Sprejeli so jo za svoj in ji olajšali življenje med njimi, kolikor je bilo pač mogoče. Sredi nujnejšega spanja jih je zbujala s strahovitimi krikii, ko je sanjala o svoji ukrajinski kalvariji. Toda navdili so se tudi na to in jo razumeli.

Čestokrat se je med pohodom oglašal njen stalni neuradni spremljevalec Janez: „Kdo tam spredaj pa tako uspešno preklada svoje parklje?“ Seveda je to letelo na Jošta, ki je v resnici zelo hitro hodil. Ne toliko iz potrebe, bolj iz navade. Sledilo je hahljanje,

saj je bilo vsem jasno, kako je stvarjo. Janez, ki mu je Jošt pravil, da je žepna izdaja človeka, pa je imel po srečnem naključju normalno veliko srce in pamet, je bil Marenkin najboljši tovariš. Opazno pa je bilo, da je Jošt metal oči za Marenko in da mu prijateljevanje z Janezem ni bilo v preveliko zadovoljstvo.

Janez pa je iz kljubovanja ogovarjal Jošta: „Nu, kak, tovariš komandir Jošt?“ Za sorbce je Janez kmalu postal kar „nu kak“, v veselje vseh, tudi Jošta in Janeza samega, ki je imel dovolj smisla za humor in ki je edini vedel, da se Jošt kuja brez haska. Imel je namreč dekle, pa mu je ušla z Italijani. Grenka izkušnja mu je bila dovolj za vse življenje. In pa — Joštu, robustu, kakršen je bil, je privoščil milo dekle, kakršna je bila Marenka. Pot do njune sreče pa je bila še dolga in to je Janeza zelo težilo.

Vrstile so se borbe, padali so tovariši, porazom je sledila zmaga. Dnevi neskončne morije so se iztekali.

Kot osvoboditelji so se v Ljubljani znašli tudi Joštovi fantje in dekleta. Z neskončnim hrepenenjem so pričakovali ta dan, ko bodo lahko stisnili roke svojim bližnjim, jih objeli in dokazali, da so prevarali smrt. Ob Marenki se je znašel Janez: „Punka, ti nimaš doma, pa tudi naš Jošt ne. Nu, kak bi bilo, če bi si zgradila skupnega? Na jabolčnik bomo že prišli, če ne bo prekisel. Nu, kak?“ To pot ni bilo čuti običajnega hahljanja. Sreči mnogih se je pridružila še ena majcena, ki je prerasla v srečo in zmago osemindesetih let.

Marenkina in Joštova pšenica pa v vetru valovi tako kot ona v Ukrajini. Pa tudi jabolčnik ni prekisel, tako pravi Janez, ko pride na obisk.

Cveta Mikuž

Lojze Briški, Marjan Lenarčič in Ivan Melik so se pogovarjali s predstavniki občinskega odbora ZZB NOV Zalec. V daljšem razgovoru so se predstavniki republiškega odbora seznanili z gospodarskimi in političnimi razmerami, z dejavnostjo in položajem borcev v občini Zalec. Položaj borcev, še zlasti tistih, ki prejemajo nizke osebne dohodke ali pokojnine, ni zadovoljiv, kar dokazuje tudi podatek, da prejema priznava 413 borcev. Borci se sedanjih zaostrenih gospodarskih razmer zavedajo in jih z razumevanjem sprejemajo, hkrati pa opozarjajo na subjektivne slabosti, s katerimi opozorili predstavniki občinskega odbora. Posnetek z razgovora

Poslovno sodelovanje — DA, združitev za zdaj — NE

O tesnejšem sodelovanju (združitvi) Savinjskega magazina Žalec s sozd Hmezd se je zvrstilo že več razprav, na ta račun so bile izrečene različne pobude, vendar dlje od tega niso prišli.

Ko so pred nedavnim razpravljali na nivoju občinske skupščine in družbeno-političnih organizacij žalske občine o problemih preskrbe oz. njenem izboljšanju, so ponovno predlagali tesnejše sodelovanje občinskega preskrbovalca (Savinjskega magazina) s SOZD Hmezd.

V zvezi s tem nam je predsednik izvršnega sveta skupščine občine Žalec Ervin Janežič dejal: „Na področju družbeno-ekonomskih odnosov v proizvodnji in trgovanju usklajujejo republiški tokovi usmeritve za izboljšanje preskrbe, ki zadnji čas ni najboljše. Vsi skupaj smo odgovorni, je dejal tovariš Janežič, da bi ta problem odpravili z najboljšimi globalnimi rešitvami. Menimo, da o preskrbi ni možno govoriti brez proizvodnje, kajti na dlani je, da bomo preskrbo izboljšali le z večjo proizvodnjo in z boljšo povezanostjo in dohodkovno odvisnostjo.“

V žalski občini sicer ni upadanja proizvodnje, kar ugotavljajo na drugih področjih Slovenije in Jugoslavije, vendar preskrba tudi na našem območju večkrat zašepa. Zato si prizadevamo za pristnejše tokove (blagovne) med proizvajalci, to je med kmetijstvom in trgovino. Ti tokovi morajo biti konkretni, zato smo že pred leti razpravljali o tesnejšem sodelovanju Savinjskega magazina (kot občinskega oskrbovalca) z večjim sistemom.

Savinjski magazin in Hmezd sta se že nekajkrat povezovala, žal brez pravih družbeno-ekonomskih in samoupravnih tokov in tako ni prišlo do zaželenih rezultatov. Ugotavljamo, da je Savinjski magazin kot trgovsko specializirana organizacija v zadnjih letih napredoval, saj je z združevanjem sredstev zgradil dva nova trgovska objekta in razširil poslovanje.

Sozd Hmezd ima v svojem sestavu že dve trgovski organizaciji in tako je v okviru njegovega razvojnega koncepta prišlo do predlagane vključitve Savinjskega magazina v sozd Hmezd. Sicer pa se za tak predlog v žalski občini že nekaj

let ogrevamo in je tudi najnovejši predlog integracije iz samoupravnega, družbeno-ekonomskega, zlasti pa preskrbovalnega vidika naletel na širšo podporo.

Predlagali smo, da je treba izdelati izhodišča z vsemi študijami, da bi ugotovili umestnost te integracije. Integracija bi morala biti seveda kvalitetna in sprejemljiva za delavce obeh organizacij in seveda tudi za potrošnike. V nobenem primeru pa ne siliti v integracijo, če zato ne bo družbeno-ekonomske osnove.

Še bolj odločni so v Savinjskem magazinu, kjer menijo, da njihova organizacija ni nikoli zapirala vrat tesnejšemu sodelovanju na temeljih samoupravnih dogovorov. To pa velja tudi za Hmezd. Ne sodijo pa za potrebno iti v fizično integracijo s sozd Hmezd, zlasti še, ker imajo slabe izkušnje. Savinjski magazin je samoupravno povezan že s šestimi sozdi na širšem področju Slovenije in Jugoslavije, zlasti še z Merxom Celje (kot enim osrednjih oskrbovalcev na tem področju Slovenije). Takšno sodelovanje z osrednjimi oskrbovalnimi centri je že zajeto v republi-

škem konceptu, zato ob takšni povezanosti ne vidijo potrebe po fizični združitvi s sozd Hmezd.

Opozarjajo, da se je treba otestiti strahu, da je vsako združevanje dela in sredstev že fizično spajanje posameznih organizacij, kot so med drugim ugotovili na nedavnem posvetu direktorjev nekaterih slovenskih ozdov v Ljubljani. Tam je bilo tudi rečeno, da je zaradi nekaterih primerov nelogičnih integracij iz preteklosti, ko so prevladali vsi drugi interesi, razen ekonomskih, nastalo nekaj papirnatih sozdov, ki so ostali neučinkoviti. Čeprav o tem, da je samoupravno združevanje dela in sredstev gospodarska nuja, ne kaže več dvomiti, pa v velike gospodarske sisteme vendarle ne bi smeli biti tako zaverovani, da v njih ne bi videli nevarnosti monopolov, zapiranja in samozadovoljstva, je bilo rečeno na posvetu.

Ob vsem tem so v Savinjskem magazinu skeptični glede fizičnega združevanja oziroma predložene integracije s sozd Hmezd. Pravijo, da so še druge poti sodelovanja in naj se o njih izrečejo delavci.

Tk. L.

BILO JE KOT V PARTIZANIH

Kruh se je lepo zapekel, borci bodo veseli

Dan se je šele umikal jutru in globače je zastirala megla, ko se je skozi hosto pomikala partizanska skupina. Terenska vozila so premagovala strmo makadamsko cesto kilometer za kilometer vse do Marija Reke, kjer je bil njihov cilj.

Vse se je odvijalo tako kot v partizanih, štab TO Žalec je storil vse, da bi njegovo delo potekalo brez presenečenj: postavil je straže, naročil intendantom in kuharjem, da pripravijo kaj za pod zob, in šele za tem se je v zastraženih prostorih doma začelo delo.

Budnim očem stražarjev ni ušla nobena malenkost in v njihove roke sva prišla tudi novinarja. No, med tem so kuharji potrkali na vrata najbližje kmetije in poprosili gospodarja in gospodinjino, če lahko v njuni peči spečejo kruh. Le široko sta se nasmehnila in povabila kuharje v hišo. »Če so naši predniki z veseljem odpirali vrata partizanom, radi storimo to tudi sedaj, ko ni vojne,« sta rekla.

Fantje so v peči podnetili ogenj in kmalu se je dim veselo sukjal skozi dimnik. Kuharji pa so pripravili moko in zamesili kruh, ki je potlej hitro vzhajal, čeprav je bilo v njem več koruzne moke kot pšenične. Tisti, ki je nabavljal moko za kruh, je v temi najbrž spregledal, da si je nabasal v bisago namesto moke koruzni drob. Gospodinja je zmajevala z glavo, fantje pa so se široko smejali in menili, da bo kruh kljub temu pravejši.

In je bil zares okusen in ko so hlebce še vroč razrezali in poskusili, so se obrzi vsem razlezli v nasmeh. Povejmo še, da se je k vročemu kruhu imetnino prilgel »tovkovec«, ki ga je gospodar polno majolico postavil pred fante.

Bilo je to zanimivo doživetje tudi za nas novinarje, predvsem pa je treba pibiti, kako živa je vez med prebivalstvom in našimi obrambnimi enotami.

Partizanska peka kruha

SODELOVANJE INSTITUTA ZA HMELJARSTVO Z VIETNAMOM

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec že nekaj časa na področju hmeljarstva sodeluje z Vietnamom. Kot nam je povedal magister Milan Zolnir, se je to sodelovanje začelo leta 1977. Že takrat so Vietnamci naročili 5000 hmeljskih sadik in v sodelovanju z našim inštitutom uredili hmeljski nasad, ki pa je žal v naslednjih letih zaradi vojne propadel.

Sedaj je to sodelovanje obnovljeno in rezultat je novo zemljišče s 6000 našimi sadikami. Hmelj so posadili na dveh lokacijah — prva je v bližini kitajske meje, druga pa blizu Kampučije. Gre za poizkusni nasad.

Milan Zolnir, ki se je v Vietnamu mudil mesec dni, je tam predaval in demonstriral naše izkušnje oziroma tehnologijo. Dejal je, da Vietnam nima tako dobrih pogojev za pridelovanje hmelja, kot jih imamo mi v naših vremenskih razmerah, kljub temu pa so Vietnamci odločeni pridelovati hmelj. Radi bi varili pivo za svoje potrebe iz doma pridelanega hmelja.

V okviru nadaljnjega sodelovanja so Vietnamci že napovedali prihod tričlanske delegacije, ki se bo v žalskem inštitutu in v Hmezd u seznanjala s tehnologijo pridelovanja hmelja.

Tk. L.

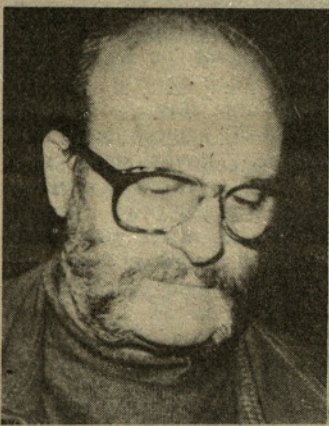
S sladtkovodnimi ribami obogatena preskrba

O razvojnih možnostih sladtkovodnega ribištva v Savinjski dolini smo se pogovarjali z dr. Borisom Skalinom.

Dr. Boris Skalin, ki v SOZD Hmezd vodi oddelek za investicije, je priznan strokovnjak s področja sladtkovodnega ribištva in tako nismo presenečeni, da je pred kratkim uspešno zagovarjal doktorsko dizertacijo na zagrebški univerzi s področja sladtkovodnega ribištva. Znanstveno je obdelal obstoj sulca (kralj sladtkovodnih rib) v slovenskih vodah.

Ob tem naj povemo, da je dr. Boris Skalin tudi inovator. S svojimi tehničnimi izboljšavami je razvil proizvodnjo po-

strvi — od ikre do vseh kategorij — z modernim načinom

Boris Skalin

valjenja iker in vzreje mladice. Da gre za pomembno pridobitev, kaže podatek, da je nov način vzreje ribjih mladice kar za 20-krat cenejši kot dosežani načini.

Boris meni, da ima celjsko območje s Savinjsko dolino velike možnosti pridobivanja ribjega mesa, kar bi pomenilo obogatitev preskrbe z mesom. Pri tem je zlasti pomembno, da je za vzrejo rib možno uporabiti zamočvirjena zemljišča, ki so za zdaj brez haska. v novih pogojih pa lahko da en ha ribnika od enega do dveh vagonov rib letno.

Čeprav ima Boris polne roke dela v službi, že vrsto let

posveča veliko skrb tudi vzreji postrvi v Hmezdovi ribogojnici. Čeprav gre za majhne površine, daje ta ribogojnica letno do 40 ton rib in pa milijon ribjih mladice, za katerimi je veliko povpraševanje. Samo na celjskem območju oziroma na območju Voglajne bi bilo možno urediti do 300 ha ribnikov, v Sloveniji pa je takšnih zemljišč več tisoč hektarjev.

Pridobivanje ribjega mesa pa je lahko izrednega pomena tudi v času vojne in v drugih katastrofah, saj ribe vzdržijo dolgo brez hrane (krmljenja!) in ne potrebujejo zamrzovalnikov.

Tk. L.

POČITNICAM SE ŠE NE BOMO ODREKLI

STROŠKI LETOVANJA LETOS VIŠJI ZA 30 DO 40 Odstotkov — POLEG CENEJŠE PRED- IN POSEZONE LETOS SE SEZONA Z NIŽJIMI IN SEZONA Z VIŠJIMI CENAMI

Se malo pa bo tu poletje, čas, ko se v nas prebudi želja po morju, soncu in oddihu. Že stara ljudska modrost ugotavlja: kdor dela, zasluži počitek. Pa ne le zasluži, tudi potrebuje ga. Se letos ljudje zaradi povečanih življenjskih stroškov manj odločajo za dopust kot v preteklih letih? Imajo turistične poslovalnice dovolj dela? Marjeta Podlesnik, vodja Izletnikove turistične poslovalnice v Žalcu, pravi takole: „Dela imamo do-

volj, ker se tudi letos veliko naših občanov odloča za letovanje preko naše poslovalnice. Večji interes za letovanje je najbrž tudi posledica večje elastičnosti naših turističnih agencij, ki so letos znale vsaj malo prislusniti željam dopustnikov. Agencije so namreč porazdelile čas dopustov na posamezna obdobja, ki se precej razlikujejo po ceni. Poleg običajne pred- in posezone z občutno nižjimi cenami lahko izberejo dopustniki tudi sezono z nižjimi in sezono z višjimi cenami. Tako bodo v začetku julija in v drugi polovici avgusta, ko je sicer vrh turistične sezone, odšteli poprečno od 500 do 1000 dinarjev manj za posamezni aranžma. Skratka, več obdobj

z različno visokimi cenami. Največ zanimanja je letos za junij in september, kar dokazujejo v glavnem razprodani aranžmani.“

— Kakšne pa so cene v primerjavi z lanskim letom?

„Letošnje cene so višje poprečno za 30 do 40 odstotkov. V hotelih B kategorije bodo gostje npr. odšteli poprečno od 750 do 800 dinarjev na dan, pri čemer imajo zagotovljeno ne le posteljo, ampak tudi prehrano. V privatnih sobah so cene sicer malo nižje, vendar ceno letovanja vse bolj določa hrana, ne pa prenočišče. Zato se letos naši občani zelo veliko odločajo za letovanje v hotelih. Razlog je najbrž tudi ta, da trgovske organizacije za letošnjo sezono sicer obljub-

ljajo polne police in redno oskrbo, vendar so to le zagotovila na papirju, težko pa je ob vsakdanjih izkušnjah verjeti, da bo potrebno blago tudi na prodajnih policah.“

— Kje bodo letos največ letovali naši občani?

„Bencinski boni so za letošnjo turistično sezono napravili svoje: ljudje še vedno računajo na svoj lasten prevoz, toda redki so tisti, ki jih bo pot vodila dlje od severne ali srednje Dalmacije. Čutimo tudi posledice depozita, kajti doslej v žalski turistični poslovalnici nimamo nobene prijave za letovanje v tujini. Po program za tujino ljudje še pridejo, kaj več pa ne.“

Irena Jelen

Preveč bolniških dopustov

„Delovne organizacije premalo skrbijo za zmanjševanje izostankov z dela zaradi bolezni in poškodb, občani pa vse preprosto iščejo zdravstvene usluge v bolnišnicah izven celjske regije,“ tako so menili delegati na skupnem zasedanju zborov občinske skupščine in zbora zdravstvene skupnosti.

Odsotnost z dela zaradi bolezni in poškodb je v lanskem letu narasla na 5,15 odstotkov, medtem ko je leto poprej znašala le 4,53 odstotkov. Lani se je v občini povečal predvsem izostanek z dela

nad 30 dni. Kljub temu da smo pod regijskim poprečjem, pa je takšen izostanek zaskrbljujoč, saj je republiško poprečje odsotnosti z dela zaradi bolezni le 4,70 odstotkov. V naslednjih mesecih se bo zaradi sezonskih kmečkih del odsotnost še povečala. Največkrat so lani izostali delavci v KIL Liboje, v Ferralitu in Šempetškem Sipi.

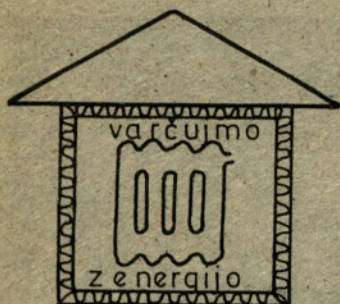
Doslej je v zdravstveno varstvo organiziranih v okviru obratnih ambulant 70 odstotkov delavcev. Po mnenju zdravstvene skupnosti skušajo nekatere OZD vsi

odgovornost za višji bolniški stalež prevzeti na ramena zdravstvene službe, ne da bi pri tem tudi same poskušale vplivati na njegovo zmanjševanje. V preventivne zdravstvene preglede bi morali v bodoče vključevati tudi delavce iz zasebnega sektorja, ki doslej skoraj niso bili deležni te oblike zdravstvenega varstva.

Že dolgo časa tudi v žalski občini občutimo premajhne zmogljivosti celjske bolnišnice, zato se naši občani zdravijo drugod po Sloveniji. Zaradi bližine se najpogosteje

odločajo za zdravljenje v Topolšici ali Slovenj Gradcu. V primerjavi z ostalimi občinami v celjski regiji smo na samem vrhu glede poprečno dnevno zasedenih bolniških postelj v omenjenih bolnišnicah. Kljub temu, da zakon o zdravstvenem varstvu uporabnikom dovoljuje zdravljenje izven občinskih meja, pa je treba upoštevati finančne zmogljivosti združenega dela, saj so lanske prekoračitve znašale kar 7.642.000,000 dinarjev. Zato naj bi naši občani v prihodnje čim manj iskali zdravstvene usluge v sosednji regiji.

—ij—

Rudi Kronovšek

Varčevanje z energijo v stanovanju

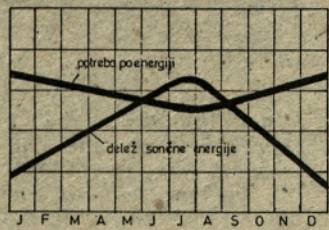
Med interesi za uporabo sončne energije je presenetljivo močno razširjeno mišljenje, da lahko s štirimi ali petimi kolektorji poleg potrošne sanitarne vode ogrevajo tudi delno stanovanje. To prepričanje pa je popolnoma napačno. Zato je potrebno poudariti, da je v naši klimatski zoni uporaba sončne energije smiselna in opravičljiva le za segrevanje sanitarne (potrošne) vode. Ogrevanje prostorov s klasičnimi kolektorji je slej ko prej še utopija, kajti za dobro izolirano manjšo enodružinsko hišo bi potrebovali 200 do 300 kub. metrov kolektorske površine, poleg tega pa še ogromne akumulatore toplote.

Segrevanje potrošne vode s sončno energijo pa je vsekakor zanimivo tudi pri nas. Zato danes nekaj več o ekonomičnosti, praktičnih izkušnjah in o možnosti nabave sestavnih delov.

V nadaljevanju je prikazan računalniško izdelan diagram, ki prikazuje delež sončne energije v skupno potrebni letni energiji za segrevanje potrošne vode. Vrednosti veljajo v poprečju za Evropo. Iz njega je razvidno, da je sončna energija sposobna pokriti približno 2/3 letne potrebe po energiji. Vendar to velja pri idealnih pogojih (nagib, smer kolektorjev itd.).

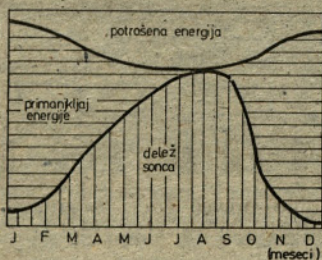
Drugi viri zopet navajajo, da je delež sonca 80 % v poletnih mesecih in približno 20 % v zimskem času, celoletno pa okrog 50 %.

Izvelek iz lastnih raziskav, ki so bile opravljene na našem področju v normalnih (ne laboratorijskih) pogojih delovanja, daje realno sliko upravičenosti segrevanja potrošne vode pri nas. Meritve so bile opravljene v stanovanjski hiši z južno orientacijo in 20-stopinjskim nagibom kolektorjev. Sistem ima štiri kolektorje (6 kv. metrov) in 300 l bojler. Iz tabele in diagrama enoletnih meritev, je razviden dejanski prispevek sonca pri segrevanju vode in znaša celoletno blizu 50 %.

V letu dni je sistem deloval 740 ur. Dobljena energija je znašala 1760 kWh ali 45 %. Količina segrete vode 82 kub. metrov, temper. 40 stopinj Celzija do 50 stopinj Celzija. Najvišja dosežena temperatura je bila 68 stopinj Celzija.

mesec	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	skupaj
skupno potroš. energija [kWh]	380	360	343	315	305	310	287	345	305	310	355	365	3980
delež sonca [kWh]	26	25	112	165	210	228	275	300	278	90	42	19	1760
dodat. energija [kWh]	354	335	231	150	95	82	12	45	27	220	313	346	2220
delež sonca [%]	6	7	32	52	68	73	95	87	91	30	12	5	45

Enoletno preizkusno delovanje je pokazalo, da je sistem dovolj učinkovit in enostaven za uporabo. Montaža pa je nekoliko zahtevnejša, ker naši domači kolektorji v večini še nimajo rešenih načinov pritrditve na streho. To pomeni, da je potrebna precejšnja iznajdljivost pri montaži. Drugi problem je polnilno sredstvo (toplotni medij). Eni uporabljajo kar vodo, drugi antifriz, ki pa je strupen. Nestrupeno polnilo se dobi le v tujini, je pa zelo drago.

V Jugoslaviji je že precej proizvajalcev naprav za uporabo sončne energije, vendar kompletnega sistema pravzaprav ni mogoče kupiti. Najbolj priznana proizvajalca kolektorjev v Sloveniji sta IMP Ljubljana in LTH Škofja Loka. Cena je 15.000 do 20.000 dinarjev komad (1,5 kv. metra). Specialne bojlerje za sončne sisteme izdeluje Gorenje-Tiki in TVT Boris Kidrič (Lenart). Prvi stane približno 60.000 dinarjev (boljše opremljen), drugi pa okoli 35.000 dinarjev. Kupec lahko računa, da bodo stroški za celotni sistem skupaj z montažo znašali 120.000 do 150.000 dinarjev. V razdobju petnajstih let bi s takšnim sistemom privarčevali dobrih 26.000 kWh energije. Pri stopnji rasti električne energije npr. 20—30 % letno (kar je za naše razmere malo) se kupcu investicija povrne v 8 do 10 letih.

Zaradi zanimanja nekaterih občanov za tovrstno problematiko uporabe sončne energije in tudi za toplotne črpalke za ogrevanje prostorov, si interese vse to lahko ogledajo pri avtorju člankov v soboto, 4. junija, popoldne, v Orli vasi pri Braslovčah!

V kamnolomu imajo vse manj dela

SKOPO ODMERJEN DINAR V GRADBENIŠTVU JE 50-ODSTOTNO ZMANJŠAL POVPRŠEVANJE PO MINERALNIH SUROVINAH IN ASFALTU V KAMNOLOMU PIREŠICA — ZMANJŠANA PROIZVODNJA ZAHTEVA PRERAZPOREDITEV DELAVCEV

Še pred nekaj leti so strokovnjaki ocenjevali, da bo gradbeništvo v celjski regiji potrebovalo okrog 1,5 milijonov kub. m kamna kot osnovnega gradbenega materiala.

Kamnolom v Veliki Pirešici, ki se po svoji dosednji proizvodnji uvršča med pet največjih kamnolomov v regiji, naj bi letno zagotovil poprečno 500 tisoč kub. m mineralnih surovin in okrog 250 000 ton asfalta.

Tako so načrtovali strokovnjaki, današnja podoba v kamnolomu pa je drugačna: 100 odstotno zmanjšan fizični obseg proizvodnje mineralnih surovin ter dvainpolkrat manjše povpraševanje po asfaltu.

Na vprašanje, zakaj tako močno upada njihova proiz-

vodnja, je direktor temeljne organizacije Aleksander Kerstein povedal naslednje: „V zadnjih letih se je močno zmanjšal obseg dejavnosti v gradbeništvu, naša proizvodnja pa je močno odvisna ravno od njihovih potreb. Težave nastajajo pri obeh naših dejavnostih: pri proizvodnji mineralnih surovin, predvsem apnencu, in pri proizvodnji asfalta. Od 587 000 kub. m je že lani padla proizvodnja na 420 000, letos pa predvidevamo 225 000 kub. m — torej za 100 odstotkov zmanjšan fizični obseg. Podobno je pri asfaltu — od nekdanj 180 000 do 250 000 ton se letos sprašujemo, če bomo lahko proizvedli 100 000 ton.“

Poleg vse bolj skopo odmerjenega dinarja v gradbeništvu, delavcem v kamnolomu povzroča velike težave tudi ozka specializacija. Proizvodnja asfalta, ki zajema dve tretjini dejavnosti, pa je močno odvisna od betumena — naftnega derivata, katerega cena stalno raste. „In še tretja zadeva, ki je pomembna — temeljna organizacija je polovico svoje dejavnosti doslej

plasirala znotraj delovne organizacije (Cestno podjetje Celje), ki pa trenutno nima denarja niti za popravila cest, kaj šele za gradnjo novih.“

Kljub takšnemu stanju, v kakršnih so se znašli danes, ima organizacija na razpolago dovolj zalog in že raziskano področje ter s tem vse pogoje za razvoj, hkrati pa je glavni vir tega gradbenega materiala za celotno celjsko regijo.

Manjša proizvodnja in s tem dohodek je postavil vprašanje kako zagotoviti socialno varnost delavcem, še zlasti potem, ko so ukinili dvoizmensko delo? „Že od vsega začetka se držimo načela — problem je treba reševati znotraj delovne organizacije,“ meni A. Kerstein. „Zaposlenih imamo 74 delavcev, prerazporediti bomo morali 14 delavcev, katerim bomo poskušali zagotoviti vsaj približno enako delo, kot so ga opravljali doslej.“

Upoštevati pa moramo potrebe delovne organizacije, usposobljenost delavcev in njihovo angažiranost v organizaciji.“

Irena Jelen

SIP ŠEMPETER

NOVE INVESTICIJE ZA NADALJNI RAZVOJ

Slovenija je v zadnjih letih najbolj zmanjšala vlaganja, kar se odraža tudi v naši občini. Tako smo v Sloveniji lani povečali vlaganja za 9,5 %, največ v BIH 45,4 % v občini pa 25 %. To pa je že za skrbljivo naložbeni padec, še posebej, če upoštevamo inflacijsko stopnjo. Te nevarnosti so se zavedali tudi v SIP-u Šempeter, zato so še bolj zavzeto pripravljali investicijske projekte, da bi si tako zagotovili nadaljnji razvoj.

Trenutno imajo pripravljene tri projekte, ki jih želijo kar najbolj učinkovito uresničiti. O vlaganjih v SIP-u smo se pogovarjali z direktorjem Rafkom Končinom, ki nam je povedal naslednje: „Investicijska vlaganja so podvržena mnogim zahtevnim kriterijem, družbene institucije dajejo prednostno soglasja le tistim, ki so izvozno usmerjene

in ki prispevajo k povečanju proizvodnje hrane. Med slednje prav gotovo sodijo proizvodi SIP Šempeter.“

„Investicija TOZD TKS, v celotni vrednosti 386 milijonov din, je namenjena za halo grobega izreza v izmeri 4000 kv. m in za opremo. Pretežni del investicijskih sredstev (okrog 80 %) namenjamo nabavi opreme. Z novimi stroji bomo odpravili ozka grla v proizvodnem procesu in dvignili tehnološko raven obdelovanja zahtevnejših obdelav. Bistveno se bodo povečale tudi kapacitete in na novo bomo zaposlili okrog 100 delavcev, kar je v sedanjih situaciji tudi pomembno. Naj še povem, da smo kandidirali za mednarodni kredit v višini 1,5 milijona dolarjev in vse kaže da ga bomo tudi dobili, saj so ameriški strokovnjaki ugodno ocenili investicijsko konstrukcijo. Ta

kredit bomo namenili za nakup naj sodobnejše opreme za povečanje proizvodnje, za spremljanje, merjenje in kontroliranje kvalitete proizvodnje ter za izvajanje ključnih faz proizvodnega in informacijskega procesa. Tretji del investicijskega projekta je usmerjen v razširitev proizvodnih zmogljivosti tovarne v Sežani. Tudi tu gre za nabavo opreme za proizvodnjo tehnološko zahtevnejših kmetijskih strojev.“

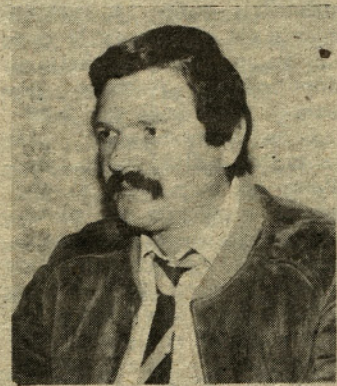
Investicijska dejavnost je v SIP-u torej v polnem razmahu. Vlaganja v nove, sodobnejše in produktivnejše stroje so izrednega pomena za hitrejši razvoj in prodor na tuja tržišča, ki zahtevajo predvsem kvalitetne proizvode. Ker načrtujemo povečanje izvoza, tudi ne bo vprašanje odplačila tujega kredita.

jk

KOMUNALNO PODJETJE ŽALEC

20 let naporov in odrekanih

Leta 1963 je bilo kot pravni naslednik komunalne uprave pri Občinskem ljudskem odboru Žalec ustanovljeno Cestno-komunalno podjetje. Sedanja delovna organizacija Komunala Žalec je v teh dvajsetih letih doživela vrsto organizacijskih sprememb, pa tudi dejavnost širšega družbenega pomena, pa je bilo to obdobje prepleteno z napore za stabilno gospodarjenje, potrebna so bila velika odrekanih. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z direktorjem Komunale Vilijem Korentom:

Vilij Korent

„Ob ustanovitvi je Cestno komunalno podjetje skrbelo za vzdrževanje cest III. reda, kanalizacijskega in vodovodnega omrežja. Po večkratnih reorganizacijah posluje sedanja delovna organizacija kot enovita DO za izvajanje komunalne dejavnosti. Od leta 1970 do 1974 smo z združitvijo stanovanjskega gospodarstva skrbeli za vzdrževanje družbenih stanovanj. Vseskozi pa smo se srečevali z veliko fluktuacijo kadrov, predvsem pa s pomanjkanjem delavcev, čemur so gotovo bili vzrok tudi nizki osebni dohodki in slabi delovni pogoji.“

Z izgradnjo komunalnih ob-

jektov, cest, vodovodov, kanalizacije in zelenic se je obseg dejavnosti povečal, potrebna pa je bila tudi ustrezna tehnična usposobljenost.

„Za izgradnjo in vzdrževanje komunalnih objektov imamo organizirane štiri enote: združenega dela in sicer Vodovod, Ceste, Gradnje in Zelenice. Enota Vodovod skrbi za vzdrževanje 160 km dolgega vodovodnega omrežja, za njegovo razširitev in nova zajetja pa zadnja leta namenjamo vedno več sredstev. Poraba vode se je v zadnjih petnajstih letih potrojila, potrebe po vodi pa so vedno večje. Enota Ceste

opravlja gradnjo in vzdrževanje cest, za kar je vedno premalo sredstev, saj so potrebe večje od možnosti. Predvideno je, da bo to dejavnost prevzelo Cestno podjetje Celje. Vedno več sredstev namenjamo za izgradnjo kanalizacije, kmalu bo zaključena izgradnja čistilne naprave v Arji vasi, gradi se kolektor v Preboldu. Enota Zelenice urejuje 28540 kvad. m parkovnih in rekreacijskih površin in izvaja ogrevanje mestnega jedra v Žalcu. Zaradi visokih materialnih stroškov izvajanja nekaterih komunalnih dejavnosti, smo lani poslovali z izgubo, le-to pa pokrili z deli po naročilu in pogodbah. Ostanek dohodka smo morali nameniti za razvoj elektrogospodarstva, tako da nam ni ostalo skoraj nič.“

Kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja, cenovni neskladnosti in zmanjšanju investicij so delavci Komunale pripravljene za napore in odrekanih tudi v prihodnje, saj se zavajajo, da opravljajo pomembno družbeno dejavnost. Za njihov jubilej, ki ga bodo proslavili skromno in delovno, jim čestitamo in želimo še veliko delovnih uspehov.

jk

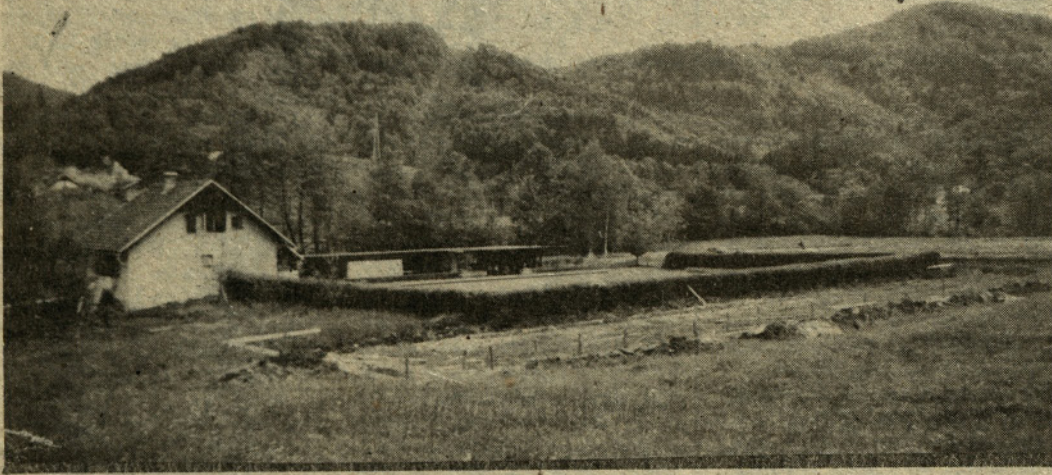
OGREVANJE BAZENA S SONČNO ENERGIJO

Dolgoletne želje kopalcev v bazenu na Vranskem se bodo letos končno uresničile. Zaradi mrzle vode so se v bazenu kopali le najpogumnejši. Turističnemu društvu in krajevni skupnosti je uspelo s pomočjo SOZD-a Gorenje urediti ogrevanje s pomočjo sončne energije. Ob bazenu so na-

mestili cevne kolektorje, v katerih se bo voda ogrevala za 6 stopinj dnevno. To je prvi primer ogrevanja bazena s pomočjo sončne energije v Jugoslaviji, ki pa zagotovo ne bo ostal osamljen. Prednost takšnega ogrevanja namreč ne zahteva posebnih stroškov obratovanja, kar je še posebej

pomembno, pa še podaljšuje kopalno sezono. Turistično društvo Vransko je tako zopet obogatilo turistično ponudbo, ki je ob graščini Podgrad in avtokampu pri bazenu zelo bogata. Bazen bo lahko sprejel prve kopalce že naslednje dni.

jk

PONOVNO OPRAVLJENI IZPIT IZ SOLIDARNOSTI

Z urejanjem cestnih povezav višinskih domačij z dolino bomo nadaljevali

Delegati vseh zborov občinske in skupščine komunalne skupnosti so konec novembra lani na skupnem zasedanju ugotovili, da je potrebno nadaljevati in zaključiti urejanje cestnih povezav višinskih domačij z dolino. Sprejeli so tudi priporočilo za podaljšanje solidarnostne akcije združevanja sredstev osebnega dohodka enega dne za dve leti. Po poteku razprav in odločanja v delovnih kolektivih je štab, ki že šest let v okviru OK SZDL usmerja in usklajuje vse aktivnosti na tem področju, pred dnevi ugotovil, da je pretežna večina delavcev predlog podprla.

Solidarnostna akcija se bo torej nadaljevala še v letošnjem in v naslednjem letu.

Ponovno je obveljalo spoznanje, da smo ljudje v dolini dolžni pomagati našim sodelavcem in kmetom v hribih z obrobja občine pri izboljšanju osnovnih življenjskih in delovnih pogojev, ker sicer tega sami ne bi zmogli.

Po programu del za letošnje leto naj bi povezali 48 domačij s 15 kilometri dostopnih cest v vrednosti preko osem mio dinarjev. Od tega bi združeni osebni dohodek enega dne znašal 3.73 mio dinarjev. Dela bodo potekala v krajevnih skupnostih Braslovče, Galicija,

Gomilsko, Liboje, Ponikva, Prebold, Šempeter, Tabor, Vinska gora in Vransko. Podoben obseg in vrednost del je predviden še v naslednjem letu.

S tem, da je štab pozitivno ocenil vse dosedanje delo, združevanje sredstev in odločitev za podaljšanje solidarnostne akcije še za naslednji dve leti, je pozval k poravnavi obveznosti tudi nekatere zamudnike. Predlaga tudi, da bi združitev sredstev za letošnje leto izvedli kar najhitreje, saj bi s tem omogočili pravočasno izvedbo predvidenih del, kajti v hribih se zima pogosto začneja že oktobra.

F. Radišek

BESEDO IMAJO MLADI • BESEDO IMAJO MLADI • BESEDO IMAJO MLADI • BESEDO IMAJO MLADI

MLADI O SEBI IN SVOJEM DELU

Biti mlad pomeni biti vpet med svet otroštva in svet odraslih. Če velja otroštvo za obdobje brezskrbnosti, pa je mladost tisto obdobje, ko se mladi začnejo srečevati s takšnimi in drugačnimi navadami, z mišljenjem in težavami. Kako razmišljajo danes mladi o naših vsakdanjih težavah, o sebi in svojem delu — o tem so nanizali nekaj svojih misli: Milena Križnik, OO ZSMS Tabor; Vladka Gorišek, OO ZSMS Juteks; Uroš Ločniškar, predstavnik Kluba študentov; Milan Vogrinc, sekretar OK ZSMS Žalec; Danilo Basle, predsednik OK ZSMS Žalec in Janez Uplaznik, OO ZSMS Hmezd.

Mladinsko organizacijo ocenjujemo po posameznikih

Starejši očitajo mladim nedelavnost in nezainteresiranost za dogajanje okrog sebe — kako pa bi opredelili podobo mladih vi, ki z njimi tesneje sodelujete? So takšne trditve upravičene?

M. VOGRINC: „Starejši ljudje ponavadi istovetijo pojma mladina in mladinska organizacija. Povsem napačno bi bilo pričakovati, da se bodo v delo mladinske organizacije vključili prav vsi mladi. Tisti, ki nam očitajo nedelavnost, pozabljajo eno: mladi ljudje najdejo svoj interes tudi drugje, npr. v društvih. Šport, kultura to so dejavnosti, ki jih mladi v glavnem gojijo.”

D. BASLE: „V mladinski organizaciji je dolgo časa obstajala dilema: ali naj bo mladina organizirana frontno in naj povezuje vso mladino ne glede na interese ali pa organiziramo mladino po principu SKOJ-a. Upoštevati moramo eno: noben mladinec ne more biti hkrati v petih organizacijah, gre tja, kjer se dogaja tisto, kar ga zanima. V kulturnih društvih deluje 80 odstotkov mladine, pogledimo, koliko mladine vključujejo gasilska društva, ki imajo cele desetine in ponekod celo mladinske aktivnosti. Vsako društvo deluje na določenih temeljih, vsako društvo po svoje vzgaja in oblikuje mladega človeka. Pomembno je, da je mlad človek nekje prisoten, ni pa toliko pomembno, kje. Zavedati pa se mora-

mo tega, da na vsaki njivi zraste tudi nekaj plevela, in tudi med mladimi je nekaj takšnih, ki nikjer ne sodelujejo. Narobe pa je, da se po tistih ocenjuje delo ZSMS.”

V. GORIŠEK: „Tipičen primer tega, kako ocenjujemo delo vseh po posameznih primerih, so delavci iz drugih republik. V Juteksu imamo 70 odstotkov mladih od drugod in za te mladince v večini primerov velja, da so marsikdaj pripravljene storiti več kot katerikoli mladinec v naših vrstah.”

Med mladimi večkrat slišimo takšno razmišljanje: čas revolucije je bil tisti, ko so se mladi ljudje imeli za kaj bojevati. Ali to pomeni, da so danes časi res tako idealni, da ni potrebno storiti ničesar več?

M. KRIŽNIK: „S tem se sploh ne strinjam. Poglejmo samo usmerjeno izobraževanje, kjer ugotavljamo, da je bilo sicer dobro mišljeno, vendar slabo izvedeno. Danes se sprašujemo, kaj bomo s temi mladimi ljudmi. To so stvari, kjer bi se morali še kako boriti.”

U. LOČNIŠKAR: „Po mojem mnenju bi se morali za probleme izobraževanja, zaposlovanja, štipendiranja zanimati zlasti študentje. Prvi bi se morali vprašati študentje, zakaj ni nobene gospodarske investicije, ker bodo ravno študentje tisti, ki bodo najbolj občutili pomanjkanje delovnih mest. Pa vendar ne storimo ničesar.”

J. UPLAZNIK: „Zanima me tole: kje sploh lahko mladi odločamo? Tu bi morala mladina nekaj storiti, pri tem pa se povezati z ostalimi organizacijami. Npr. v delovni organizaciji sprejme delavski svet sklepe, v resnici pa se dela popolnoma drugače. Ljudje postanejo nezaupljivi in nimajo nobene volje do dela. Dosegli smo, da se lahko udeležujemo sej in imamo člane v različnih organizacijah, toda, kaj dosežemo?”

D. BASLE: „Morda, ravno zato v krajevnih skupnostih delujejo mladinske organizacije veliko boljše kot v delovnih organizacijah. V krajevnih skupnostih ni nobenih profesionalcev in vodstvenih struktur, ki bi odločale po svoje.”

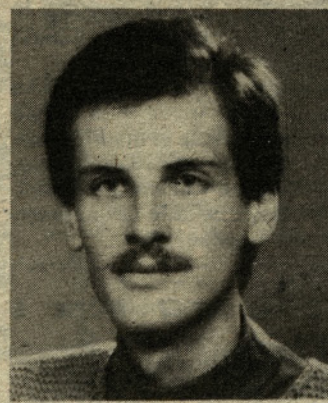
M. KRIŽNIK: „Ravno v manjših krajevnih skupnostih bi se morale mladinske organizacije boriti za to, da jih upoštevajo kot družbenopolitično organizacijo. Čeprav mladina boljše dela v krajevni skupnosti kot v delovni organizaciji, pa smo vse prevečkrat servis za posamezne akcije, nihče pa nas kot organizirano silo ne vpraša, kakšno je naše mnenje o tem ali onem problemu.”

V. GORIŠEK: „Da mladinska organizacija ni upoštevana kot družbenopolitična organizacija, smo najbrž krivi tudi sami. So primeri, ko je mladina rešila določene probleme, vprašanje pa je, koliko in kje zna biti mladina dovolj prodorna in uveljaviti svoje interese.”

Kaj pa je OK ZSMS kot profesionalni predstavnik mladine storila za to, da bi pritegnila mlade oziroma pomagala pri reševanju problemov?

M. VOGRINC: „Mladega človeka poskušamo pritegniti v glavnem s prireditvami. Pripravljamo akcije za vse osnovne organizacije po posameznih dejavnostih. Priznam, da smo precej togi. Tradicionalne prireditve, kot so štafeta, brigade in druge akcije, nam vzamejo

veliko preveč časa. Samo za organiziranje brigad porabimo vsako leto dva do tri mesece. So določene prireditve, ki pritegnejo mlade, npr. Naša beseda, vendar to ni dovolj. Več bi se morali ukvarjati z vsebino in kvaliteto, bolj bi morali izkoristiti razna društva in se povezati z njimi. Mladina išče svoje oblike kulturnega izražanja in zabave, čeprav te oblike včasih v javnosti naletijo na različen odmev. Menim pa, da tudi organizacija zabavne prireditve

Uroš Ločniškar

zahteva delo in marsikatero uro prostega časa, hkrati pa je to tudi vir dohodkov mladinskih organizacij.”

V nekem razgovoru z mladinci smo ugotavljali, da so največje napake storjene pri samem vstopu v mladinsko organizacijo. Osnovnošolcem podarimo mladinsko izkaznico, ne damo pa mu človeka, ki bi ga usmerjal.

M. VOGRINC: „Začetek je resnično najpomembnejši. Če

Nova delovna mesta odpirajo le večje investicije

Med konkretnimi težavami, ki pestijo mlade, najbolj izstopa zaposlovanje. Vemo, da ni novih delovnih mest — ali so odhod v pokoj, odpravljanje pogodbenega dela, umetno zaposlovanje pripravnikov tisto, v čemer mladi vidijo rešitev težav?

M. VOGRINC: „To je samo eden izmed načinov reševanja stvari, bistveno pa je nekaj drugega — samo večje investicije lahko zagotovijo nova delovna mesta. Tudi če bomo odpravili vsako uro pogodbenega dela, bomo imeli še vedno težave pri zaposlovanju. Morda ne jutri, čez pet let pa zagotovo.”

D. BASLE: „V krizni gospodarski situaciji je treba vlagati v gospodarstvo, se na-

zainteresiramo mladega človeka za delo, bo uspešen ne le v mladinski organizaciji, ampak tudi kasneje. Doslej smo izbirali za mentorje takšne ljudi, ki so imeli najmanj poka, nismo pa iskali človeka, ki bi mlade resnično vodil. Ne obsojam učiteljev, ker je pri njihovem delu in takšnih dohodkih, kakršne imajo, razumljivo, da nimajo volje še za karkoli drugega. Ne razumem pa, zakaj ne damo za mentorja človeka iz krajevne skupnosti,

Vladka Gorišek

ki bi res znal živeti z mladimi.”

U. LOČNIŠKAR: „Tu gre tudi za odnos ostalih učiteljev do mentorja. Ob proslavah je mentor tisti, ki mora poskrbeti za vse, nihče pa mu ni pripravljen pomagati. Učitelj-mentor tudi vse prepogosto nehoti ustvarja občutek prisile, kajti učenci ga vidijo bolj kot učitelja in ne kot človeka, ki naj bi jim pomagal pri njihovem delu.”

slanjati na lastne vire in razvijati gospodarstvo — vse ostalo je le tek na kratke proge. Gospodarska stabilizacija ni v omejevanju investicij, ampak samo v večji izgradnji. Reševanje problemov zaposlovanja brez investiranja — tega ne pozna nobena ekonomija na svetu.”

Kmetijstvo je tista dejavnost, kjer je prostora za mlade še zmeraj dovolj. Znamo to dovolj izkoristiti?

J. UPLAZNIK: „Naj odgovorim s konkretnim primerom: preko zavoda za zaposlovanje v Žalcu in Celju smo v Hmezadu iskali delavce za hmeljišča. Vendar ni bilo niti enega od tistih, ki so prijavljeni na zavodu kot iskalci zaposlitve. To jasno kaže, da

stare miselnosti o kmetijstvu kot manjvredni dejavnosti še zdaleč nismo spremenili.

Opozoril bi še na en problem — kako povezati ZSMS in mlade zadružnike. Tu že nekaj let ne najdemo pravega stika.”

Kot ena izmed oblik zaposlovanja so včasih bile tudi mladinske delovne brigade.

Danes so sicer postale tradicija, slišati pa je tudi drugačna mnenja — delovne ak-

Milan Vogrinc

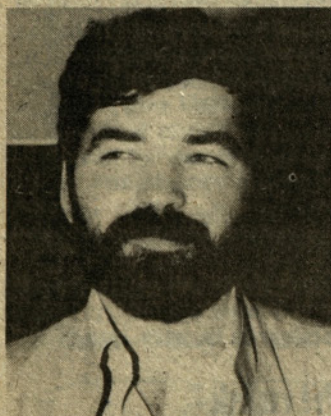
cije so breme, kjer se naredi več škode kot koristi.

D. BASLE: „Brigade so po vojni res zaposlovale višek delovne sile. Danes je njihova vloga drugačna, še vedno pa ostaja vprašanje, kako jih organizirati? V Srbiji npr. so akcije organizirane tako, da je celo brigadirka malica odvisna od ekonomskih učinkov njihovega dela, na Goriškem pa bi s strojem v nekaj urah opravili tisto, kar delajo brigadirji teden dni. Vprašanje je tudi, kakšne ljudi pošiljajo delovne organizacije — namesto, da bi delo v brigadi bilo nagrada najboljšim, dobivamo ljudi, ki se jih v delovni organizaciji poskušajo rešiti.”

M. VOGRINC: „Delovne akcije so določena šola, kjer se navadiš kolektivnega dela, kar je danes, ko se zapiramo med štiri stene, še toliko bolj pomembno. Je določeno zadovoljstvo, še zlasti če pri delu dosežeš tudi uspehe. Tako smo npr. žalski brigadirji letos dobili republiško priznanje 16. november, ker smo bili lani najboljša brigada v Kruševcu.

Brigade da ali ne — to najbrž ne bi smelo biti vprašanje, res pa je, da bo treba razmisliti o drugačni organizaciji.

Irena Jelen

Danilo Basle

Milena Križnik

Janez Uplaznik

MLADINSKI KLUB NE ZASLUŽI LE ČRNIH PIK

»Ne, v mladinski klub pa že ne boš zahajal,« je dejal oče svojememu sinu, ko si je le-ta zaželel preživeti večer v družbi svojih vrstnikov v mladinskem klubu. Da se v klubu zbirajo le razgrajaci in tisti, ki nimajo pametnejšega dela, je še dodal. So takšne trditve staršev upravičene?

Nemalo očitkov in kritičnih besed je izrečenih na račun tistih mladincev, ki preživljajo svoj prosti čas v žalskem mladinskem klubu. Mnenja o življenju in (ne)delu kluba so različna, v branje in pomislek pa vam ponujamo ugotovitve in vtise iz razgovora z mladimi.

Pisani splet dejavnosti

Pred dobrimi petimi leti so dobili žalski mladinci na razpolago prostore, kamor zahajajo še danes. Neurejenih in neprimernih prostorov so se lotili po načelu naredi sam, zavahali rokave in počasi oblikovali klub po svojih zamislih. Ne le njegovo zunanjo podobo, temveč tudi njegov vsakdanji utrip. Že od vsega začetka so razmišljali takole: klub ne sme le zapolnjevati prostega časa mladih, poka-

zati mora tisto, kar mladi danes znajo in kar so sposobni pokazati. Zato so razvili bogat program, ki zajema cel kup dejavnosti. V klubu stalno delujeta dramska in ritmična skupina, kdaj pa kdaj zaigrajo namizni tenis ali partijo šaha, ali pa si skupaj ogledajo oddajo na televiziji. Klub je prostor, kamor mladi lahko pridejo, se pogovorijo, poslušajo glasbo — skratka preživijo večer malce drugače kot

ob kozarcu v gostilni. Prostor uporabljajo tudi za vaje različnih skupin in za organizacijo likovnih razstav.

Ob teh njihovih stalnih dejavnostih pa ne smemo pozabiti na množico drugih: javno radijsko oddajo, ki so jo pripravili lani, prostovoljni ur v Titovem in mestnem parku, priprav na kresovanje in sprejem štafete, kjer opravijo levi delež, čeprav se potem pohvalijo drugi, pa številnih proslav in prireditev, med katerimi izstopa zlasti koncert akustične glasbe. Letos ga bodo pripravili že četrtri zapovrstjo, da pa fantje in dekleta delo dobro opravijo, najbrž ni treba posebej dokazovati, saj festival poznajo že v širšem slovenskem prostoru. Marsikdo jim očita, da mladim ponudijo le zabavo, pozabljajo pa, da tudi zabava zahteva delo, priprave in

marsikatero uro prostega časa.

Ob vsem tem najbrž ni treba posebej poudarjati, kako jim stalno zmanjkuje denarja. Samo organizacija festivala akustične glasbe jih velja deset starih milijonov, kulturna skupnost pa jim je za letos odobrila tri stare milijone. Pa se zaradi tega niti ne pritožujejo, zadovoljni so s tem, da jim krajevna skupnost plača

Služi klub le pijančevanju?

V razgovoru smo se dotaknili tudi vprašanja, ki je največkrat trn v peti tistim, ki imajo o klubu povedati le najslabše. Je res, da služi klub le pijančevanju in pridobivanju slabih navad? Najbrž že kratek zapis njihovih dejavnosti dokazuje nasprotno. V klubu ni na razpolago pijače,

ogrevanje in najemnino, kakšen dodatni dinar pa znajo zaslužiti tudi sami.

Bolj jih jezi dejstvo, da se nihče ne zanima za njihovo delo, ob strani jim stoji le OK ZSMS. Pred leti so tesno sodelovali z borci, danes pa še tega ni več. Tu se zavedajo tudi svojih napak in pomanjkljivosti — bili so premalo prodorni, premalo so pokazali javnosti, kaj znajo in s čim se ukvarjajo.

niti brezalkoholne pivo in skovke je moč kupiti le na plesnih prireditvah. Tudi tisti tovariši, ki skrbijo za red in mir, niso imeli nobenih pripomb na delo in obnašanje mladih v klubu. Nasprotno — pravijo, da je veliko več težav z mladimi na obrobju kot v samem Žalcu. Tudi če so kdaj

prišli v klub tisti, ki so delali nered, to še ne pomeni, da tja zahajajo le razgrajaci in nihče drug.

Žalski mladinci gradijo na tem, da se v klubu dogajajo stvari, ki jih mladi sprejemajo za svoje oziroma tisto, kar mladi izražajo kot svoj interes.

In če je njihov interes bliže rocku ali akustični glasbi kot pa narodno zabavnim melodijam, jim tega ne gre šteti v zlo.

Tistim tridesetim mladim ljudem, ki redno zahajajo v klub, bi naredili veliko krivico, če bi jim očitali nedelavnost. Res pa je, da si vso kritiko zasluži ostalih 450 žalskih mladincev. Zaradi njihovega nedela leti kritika tudi na tiste, ki jim ni vseeno, kaj se v klubu dogaja.

Irena Jelen

IZŠEL PETI SAVINJSKI ZBORNIK

Dosedanjim štirim izdajam Savinjskega zbornika se je pridružila še peta številka. Že ob izdaji prve številke je bilo dogovorjeno, da bomo v posameznih izdajah predstavljali politične, gospodarske, kulturne, zgodovinske in druge dogodke, vezane predvsem na Savinjsko dolino, njene ljudi, preteklost in sedanjost. Tej osnovni nameri smo sledili v vseh dosedanjih številkah in lahko trdimo, da so vsi zborniki izročilo o dogajanjih v našem prostoru, predvsem pa o tistih, ki so bila najpomembnejši in aktualni.

Ce smo v prvi številki obravnavali predvsem kulturno dejavnost in dogodke naše preteklosti, smo v kasnejših izdajah priključili tudi druga področja; vse od gospodarskega razvoja, urbanizma, stanovanjske izgradnje, razvoja družbenih dejavnosti in številna dru-

ga. Glede na to predstavljajo vse dosedanje izdaje določeno celoto in so odraz ne le preteklega, marveč tudi sedanjega družbenoekonomskega in kulturnega utripa naše doline.

Peta številka zbornika je predvsem posvečena 800-letnici Žalca, zato številni prispevki obravnavajo dosednji razvoj mesta in njegov današnji ritem življenja in dela. Vendar ne ostaja zgolj pri tem. Poleg številnih literarnih prispevkov naših vidnih kulturnih delavcev, kot so Meta Rainer, Dane Debič in Drago Kumer, se vrstijo tudi prispevki znanih strokovnih in znanstvenih delavcev: Janka Orožna, Ivana Stoparja, Milana Natka, Ceneta Kolška, ki dajejo tej številki zbornika še posebej pomemben pečat. Ob teh njihovih prispevkih pa vrsta drugih zapisov pregledno in kvalitetno prikazuje dogodke iz

preteklosti, gospodarskega in družbenega razvoja, napredek posameznih organizacij združenega dela ter delovanje družbenih in družbenopolitičnih organizacij. To ni zgolj slučajnost, ampak je posledica izredno hitrega razvoja, doseženih uspehov in rezultatov.

Prispevki, razen z nekaterimi izjemami, so vsebinsko bogati in tudi grafično lepo urejeni. Prikazana so tudi številna likovna dela naših likovnih umetnikov: Jelice Žuža, Adija Arzenška, Rudija Španzla in Daretta Zavška ter kiparja Edvarda Salesina.

Pod predsedstvom Janeza Megliča in uredniškim delom Vilija Vihyala je uredniški odbor uspešno opravil svoje delo, zbornik pa pomeni svetel delček mozaika naše pestre preteklosti in sedanjosti.

Jože Jan

Vabimo vas

V uredniškem odboru smo se odločili za novo rubriko **VABIMO VAS**, z njo vas želimo obveščati o prireditvah v občini, ki bodo potekale v mesecu po izidu časopisa. Zato prosimo organizacije in društva, zlasti pa krajevne konference SZDL, da nam do desetega v mesecu posredujejo informacije o prireditvah.

RAZSTAVA

V petek, 27. maja, bo v Savinovem razstavnem salonu Žalec odprta razstava likovnih izdelkov učencev osnovnih šol naše občine. Risali so na temo **MOJ KRAJ**, ki ga bodo predstavili v različnih tehnikah. Razstavo pripravljata aktiv likovnih pedagogov in Zveza kulturnih organizacij. V kulturnem programu bo sodelovala Barbara Lesjak iz Žalca.

PLANINSKA ROŽA

Svoboda Žalec bo v Domu krajanov Gomilsko gostovala z opereto Radovana Gobca Planinska roža v nedeljo 29. maja, ob 17. uri.

POMLAD 83' V PREBOLDU

Komisija za šport in rekreacijo pri KS Prebold vabi na svečano akademijo **POMLAD 83'** ob 25. letnici ŠSD z otvoritvijo športno rekreacijskega gaja. V soboto, 28. maja, ob 19. uri bo štafeta mladih ob spomenikih NOB, nato pa taborni ogenj in ognjemet pri bazenu. Osrednja svečanost bo v nedeljo, 29. maja, ob 10. uri s poveljo, akademijo, otvoritvijo objektov in razglasitvijo najboljših krajevne skupnosti SRS v športni rekreaciji.

POLETNE KULTURNE PRIREDITVE V GRIZAH

Svoboda Griže bo letos prvič pripravila **POLETNE KULTURNE PRIREDITVE**, ki bodo potekale vse do zaključka praznovanja občinskega praznika. Poletne kulturne prireditve se bodo pričele 4. junija z lutkovno igrice **PEKARNA MIS—MAŠ**, mladinska dramska skupina pa se bo

predstavila s pravljico **igro ČUDEŽNI PISALNI STROJČEK** in z **ŽUPANOVO MICKO. POJO NAJ LJUDJE**, najmnogičnejša glasbena prireditev, na kateri bo sodelovalo okrog 600 pevcev, bo v soboto, 11. junija, v letnem gledališču.

Občinska revija godb na pihal bo 18. junija, mariborski operni umetniki pa se bodo predstavili z opero **ERO IZ ONEGA SVETA** 26. junija v letnem gledališču. Ostale prireditve bomo objavili v naslednji številki.

KONCERTI

Koncert otroškega in mladinskega zbora osnovne šole Peter Šprajc-Jur Studentskega zbora, Savinjskega okteta in MPZ Svoboda Žalec v počastitev Vlaka bratstva in enotnosti bo 4. junija ob 19. uri v atriju osnovne šole.

Samostojni koncert Moškega pevskega zbora Svoboda Žalec bo v torek, 7. junija, ob 20. uri v Kino dvorani Šempeter.

Ob praznovanju 30-letnice krvodajalstva v Žalcu bo 10. junija svečanost s kulturnim programom, v katerem bo sodelovalo Kulturno zabavno društvo **GOLDING** iz Prebolda.

ŽALSKA NOČ

Turistično društvo Žalec bo skupaj z gostinskimi organizacijami pripravilo kulturno zabavno prireditev **ŽALSKA NOČ**, ki bo 25. junija. Prireditve se bo pričela ob 15. uri z odprtim gasilskega avtomobila in s prikazom gasilske dejavnosti na stadionu. Ob 17. uri bo po ulicah Žalca krenila povorka, v kateri bodo sodelovali Mladinski pihalni orkester in mažuretkice iz Žalca, konjeniški klub Gotovlje, folklorne skupine iz občine in obiralke hmelja s štangarji. Pred Namo in hotelom Golding Rubin bo skok padalcev aero kluba Ptuj. V noč pa bomo zakorakali ob zvokih narodno-zabavnega ansambla iz Kruševca in Nočne izmene s solisti in s humoristom Čkaljo pred Namo in hotelom, narodnozabavnim ansamblom Mužinič in z Jakom Šraufencigerjem pri Gasilskem domu, z Veselimi hmeljarji in solisti na tržnici, z Vokalni in Andrejem Šifrerjem pa pri gostišču Marjola. Organizatorji pa so poskrbeli za novost, to je šejem storitvene obrti v starem delu Žalca.

PRVI KONCERT SAVINJSKEGA OKTETA

Savinjski oktet z umetniškim vodjo Milanom Lesjakom se je po dveh letih delovanja prvič predstavil s koncertnim programom narodnih in umetnih pesmi. Skupaj z Zagorskim oktetom so pripravili lep kulturni dogodek in navdušili občinstvo. Koncert je povezovala

Anka Krčmar. Sicer pa se Savinjski oktet vse bolj uveljavlja predvsem zaradi kvalitetne rasti. V oktetu prepevajo Rudi Pilko, Milan Šmid, Leon Metelan, Karli Gojznikar, Marjan Lebar, Zdravko Lokan, Dušan Banko in Jože Flere. jk

REVIJA MLADIH PEVCEV

V nedeljo, 15. maja, in v petek, 20. maja t. l., je v Preboldu in Žalcu potekala tradicionalna revija pevskih zborov osnovnih šol žalske občine. Predstavilo se je šestnajst otroških in mladinskih pevskih zborov. Njihovo izvajanje je poslušal in ocenil prof. Egon Kunej. Organizatorji revije so bili Zveza kulturnih organizacij Žalec in osnovni šoli Prebold ter Žalec. Razveseljivo je, da na revijah vsako leto nastopa vse več pevskih zborov podružničnih osnovnih šol, ki skupaj z zbori centralnih šol dosegajo vedno boljše rezultate.

J. O.

S knjižnih polje

Mladinska knjiga tokrat ponuja svojim bralcem naslednja nova dela: F. Saleški Finžgar: **Gospod Hudournik**, Franc Milčinski: **Zgodbe Fridolina Žolne**, Slavko Pregl: **Geniji v kratkih hlačah**, Henry James: **Dedinja**, Samo Kušier: **Sa bi**, Dr. Pavle Bohinc: **Slovenske zdravilne rastline**, Miroslav Zei: **Morski ribji trz**, Stefka Petek: **Skrivne vezi**, Joži Munih-Petrič: **Sopražstvo ni večno** in James A. Michener (zbirka **Zaliv**): **Krotilec sužnjev**, **Velika reka**, **Domoljubi in Zavetišče**.

Najbolj brane knjige v preteklem mesecu pa so bile: Wili Heinrich: **Sam proti Palermu**, Irwin Shaw: **Dva tedna v drugem mestu**, Jean Plaidy: **Umori nj. veličanstva**, Michael Deon: **Zeleni mladenič**, Francoise Sagan: **Razdejana postelja**, Hans Hellmut Kirst: **08/15 v stranki**, Ernest J. Gaines: **Življenje Jane Pittmanove**, Hellen Keller: **Zgodba mojega življenja** in Ivan Kreft: **Spori in spopadi**.

Številni nastopi

Moški pevski zbor Svobode Žalec, ki letos praznuje 15-letnico delovanja, se je pred dnevi predstavil s samostojnim koncertom v Železnikih pri Škofji Loki in v Narodnem domu v Celju. V začetku junija bo nastopil še v Šempetru ob praznovanju krajevnega praznika in v Žalcu, ko bodo skupaj z zbori iz Žalca zapeli udeležencem Vlaka bratstva in enotnosti. Tako bodo uspešno zaključili jubilejno sezono. jk

Planinska roža zopet gostuje

Opereto R. Gobca Planinska roža, ki so jo v žalski Svobodi naštudirali preteklo leto za praznovanje 800-letnice Žalca, bi si radi ogledali tudi drugi ljubitelji te zvrsti širom Slovenije. Uspele predstave so bile v tem mesecu v Mozirju ob 90-letnici Planinske zveze Slovenije, na letnih igrah v Domžalah, naslednja predstava pa bo 29. maja na Gomilskem. Vsi tisti, ki si doslej tega dela še niste ogledali, pristrčno vabljeni na Gomilsko. J. O.

Pri rojakih v Salzburgu

V začetku maja so se zbrali naši delavci, ki so na začasnem delu v Salzburgu in okolici in ki so organizirani v slovenskem kulturnošportnem društvu Oton Župančič, na redni letni skupščini.

Ocenili so uspehe in težave delovanja v zadnjem letu. Društvo deluje že pet let. Zličnimi priznanji so se zahvalili dosedanjemu vodstvu društva in vsem sodelavcem.

Ob letni skupščini so proslavili tudi dan OF in praznik dela. Učenci, ki obiskujejo dopolnilno slovensko šolo, so pod vodstvom tovarišice Majde pripravili prijeten kulturni program. Za popestritev in dobro voljo pa je poskrbel naš ansambl Hmeljarski instrumentalni kvintet s pevko.

Prireditve je obiskal tudi generalni konzul SFRJ v Salzburgu. Predstavniki žalske občine pa so bili: Danica Oček, Franc Lenko, Ervin Janežič in Janez Meglič. Otroke in društvo so obdarili s knjigami in izdelki obeh žalskih osnovnih šol ter KIL.

Janez Meglič

Tudi letos so se člani pihalnega orkestra ljubljanskega armadnega območja pod vodstvom Ladislava Leška in Ludvika Velikonje uspešno predstavili žalskemu občinstvu z bogatim koncertnim programom. Koncert sta obogatila solista Dragica Čarman in Franc Javornik, povezoval ga je Tilen Skubic.

Kje je naša zavest

Aprila in maja je pri nas veliko raznih prireditev in manifestacij. Tudi letos jih je že bilo precej, še več kot prejšnja leta. Med organizatorji so družbenopolitične organizacije, razna društva in njihove zveze, osnovne šole, krajevne skupnosti in druge organizacije. Večina prireditev je izredno dobro organizirana.

Pripravljeni so bogati kulturni programi, v katere udeleženci vložijo veliko truda in prostega časa. V mnogih nastopajo zlasti mladi iz VVZ, šol in osnovnih organizacij ZSMS. Občasno povabimo tudi poznane poklicne kulturne skupine in umetnike iz naših kulturnih centrov.

In kakšna je odzivnost? Kakšen je naš obisk na teh prireditvah, na političnih manifestacijah, bodisi proslavah ali jubilejih? Včasih je zadovoljiv, marsikdaj pa sramoten. Zato vprašujemo, kje je naša zavest? Marsikdaj pogrešamo najodgovornejše ljudi iz delovnih in družbenopolitičnih organizacij, ki bi morali dajati zgled vsem drugim. Na šmiglavi zidanci je bil lep obisk, vendar smo pogrešali mnoge vodilne delavce in funkcionarje iz delovnih organizacij. V Žalec dobimo le enkrat letno vrhunski pihalni orkester Ljubljanske garnizije s priznanimi solisti.

Koncert je bil posvečen štafeti mladosti, ki je potekala ta

dan skozi našo občino. A žal ni bilo veliko ne mladih, ne starejših. Kje so bili tisti, ki delajo po obrambnih nalogah in bi naj bili med prvimi na prireditvi? Podobnih primerov bi lahko naštevali še več. Na nekaterih prireditvah je bilo že več nastopajočih kot pa gledalcev oziroma poslušalcev.

Te vrstice smo zapisali, da se skupno zamislimo nad opisanim stanjem. Nekaj je potrebno storiti in spremeniti.

Končno je čas, da se le poboljšamo, da se številneje udeležimo prireditev, ne glede na to ali še dobimo osebno vabilo.

Janez Meglič

Kulturno zabavno društvo „Golding“, ki deluje v Preboldu že dobro leto dni, povezuje v svojo dejavnost tudi moški pevski zbor. Vodi ga Jože Škorjanc. V nedeljo, 8. maja t. l., se nam je predstavil na koncertu, ki je bil v telovadnici osnovne šole v Preboldu. V programu je sodeloval pod vodstvom Valerije Dolar tudi številni mladinski pevski zbori tamkajšnje osnovne šole. Telovadnica je bila, lahko bi rekli, nabito polna. Med obiskovalci so bili tudi številni predstavniki krajevne skupnosti in občinski funkcionarji. Koncert je vse navdušil. Posebno slovesen pa je bil zaključek koncerta, ko sta oba zbora zapela skupno pesem in sicer Pesem sužnjev iz 3. dejanja Verdijeve opere Nabucco. Koncert je povezovala Jožica Ocvirk.

J. O.

PIONIRSKI KOTICEK • PIONIRSKI KOTICEK

Razmišljanje o Titu

Letos mineva že tretje leto od žalostnega trenutka, ko je nehalo biti srce velikega človeka, pravega revolucionarja, neomahljivega borca za mir in pravične odnose med ljudmi — Josipa Broza Tita. Človek, ki ni nikoli priznal nemoči niti izgubil upanja. Vselej je namreč znal pretehtati položaj, postaviti cilje, organizirati akcijo.

Že v mladosti je občutil razliko med posameznimi sloji ljudi in nenehno izkoriščanje, kar ga je v poznejših letih privedlo k odločnemu boju. Vedno je bil v prvih vrstah za uresničitev boljšega položaja delavskega ljudstva, zaradi česar pa je bil tudi pogosto zaprt. Toda to mu ni zlomilo odpora. Še bolj odločno in še z večjo verno je reševal probleme ljudstva. Med NOB je bil on tisti, ki je združeval narode v trden in odkrit boj proti okupatorju, in tisti, ki nas je vodil od zmage do zmage ter nam vlival pogum in vero v lepšo prihodnost. Po hudih petletnih bojih nam je zasvetila luč svobode in množice borcev in ljudstva so z Titom na čelu zakorakale v novo življenje.

Tito pa ni bil le revolucionar in politik, marveč je bil tudi velik prijatelj mladine in je leto navduševal za številne delovne akcije. Mladi so se teh akcij množično udeleževali in v veliki meri pripomogli k izgradnji nove Jugoslavije, ki je s Titom na čelu stopila na pot napredka in miru.

Narodi Jugoslavije in tudi ostali ne bomo nikoli pozabili tistega usodnega majskega dne, ko nam je mesec mladosti in cvetja vzel našega ljubljene maršala Tita.

Čeprav so minila že tri leta, se še vedno spominjam žalosti in bolečine ob njegovi izgubi. Za vse je našel prave besede, nikdar se ni uklanjal vesilam. Odločno je vodil boj za neodvisnost Jugoslavije in ostalih nerazvitih narodov. Tito je eden izmed ustanoviteljev tega gibanja — neuvrščenosti. Preproste besede na belem marmorju oznanjajo, da tam počiva človek, ki se je v življenju boril za pravice narodov, človek, ki je s svojimi deli in mislimi začrtal daljnosežno pot Jugoslavije, naših narodov in narodnosti, človek, ki kljub temu, da ga ni več med nami, živi v nas, človek, ki je vzornik vseh nas in simbol jugoslovanskih narodov JOSIP BROZ-TITO. Trudila se bom, da bom vredna učenka in državljanka Titove Jugoslavije.

Alenka Žgank, OŠ Peter Šprajc-Jur, Žalec

OBRAMBNI DAN

V soboto sem šla v šolo. Deževalo je in v razredu sem s sošolci dočakala alarm. Hitro smo stekli v zaklonišče. Tam smo zapeli pesmico Janez, kranjski Janez. V telovadnici smo si ogledali razstavo partizanskega orožja, nato smo malicali. Na proslavi smo poslušali pripoved tovarišev, ki so bili med vojno kurirji. Ogledali smo si še igrice in nato odšli domov. Spoznala sem, da partizanom in kurirjem ni bilo lahko. Ponosna sem nanje.

Vesna Turičnik, OŠ Miroslav Širca, Petrovče

OBISKALI STA NAS PESNICI

Mladi novinarji smo ob podelitvi bralnih značk pripravili srečanje s pesnico in novinarjo Nežo Maurer. Povabili pa smo tudi našo staro znanico in pesnico Meto Rainer. Vsi smo se navdušeno pripravljali na prireditev. Z veliko tremo smo izvedli krajši program. Zavedali smo se, da nas spremljajo budne oči in ušesa dveh strokovnjakinj na kulturnem področju.

Bili smo presenečeni nad preprostostjo Neže Maurer. Med proslavo je na tihem pomagala učenki, ki je pozabila verz v pesmi. Ob koncu programa pa nam je podelila bralne značke in za vsakogar našla duhovito in spodbudno besedo. Spregovorila nam je o knjigi kot o našem najboljšem prijatelju.

Ko smo jo povprašali o njeni mladosti, nam je začela zanimivo pripovedovati, sprva o brezskrbnem otroštvu in Podvinu nad Polzelo, nato pa še o težkem življenju pod Nemci. Razgovorila se je o svojem mladostnem prijatelju, ki ga je opisala v knjigi Čukec. Pripovedovala je o pomembni vlogi kmetov med NOB, o heroizmu ljudi v hribih. Opisala jih je v svoji knjigi, v literarnem in hkrati novinarskem delu Zveza mora ostati. Prikazala nam je tudi svoj poklic — delo novinarja. Povedala je, da je zelo naporno, hkrati pa tudi zelo zanimivo. Pogovor z njo se je razvil. Kar ponosni smo bili na Nežo Maurer, posebno še, ker je „naše gore list“, saj izhaja iz našega kraja.

Ob koncu smo zvedeli še za novo zbirko naše druge gostje — Mete Rainer — katere urednica je Neža Maurer. Njen naslov je prav zanimiv: MIHAHA.

Magda Novak
OŠ Vera Slander, Polzela

ZDRUŽITEV DELAVSKE UNIVERZE IN CUI

Z uvedbo usmerjenega izobraževanja so poskušali družbenopolitični dejavniki odvzeti delavskim univerzam vse šolske oblike in jih priključiti matičnim šolam. Razvoj usmerjenega izobraževanja pa je pokazal, da to ne bo mogoče, ker izobraževanje ob delu zahteva takšne izobraževalne oblike, ki bodo čim bližje delavcu in občanu, tega pa redne šole ne morejo zagotoviti. Zakon o usmerjenem izobraževanju je za tiste občine, ki nimajo rednih šol, predvidel, da je delavska univerza lahko izvajalec rednih oblik, predvsem pa oblik izobraževanja ob delu. Tako so tudi naši Delavski univerzi ostali določeni programi izobraževanja za pridobitev izobrazbe. V zadnjem času so močno upadle razne oblike družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja za samoupravljanje, kar nam je povzročilo dodatne težave. Delavska univerza bi morala razvijati tudi nove programe za dopolnilno in funkcionalno usposabljanje delavcev in

občanov, kar pa zahteva posebne kadrovske in materialne zmogljivosti, ki jih Delavska univerza trenutno nima.

Zato vidi naša organizacija edino možno rešitev v tem, da prevzame dejavnost sedanjega Centra za usmerjeno izobraževanje. Tej organizaciji je po razvoju mreže šol usmerjenega izobraževanja ostalo le organiziranje dislociranih oddelkov kovinarske usmeritve, kar pa ni dovolj za obstoj samostojne šole. Ker Delavskim univerzam zakon o usmerjenem izobraževanju daje možnost organiziranja rednih šol tam, kjer ni drugih izobraževalnih ustanov, je mogoče, da dislocirane oddelke kovinarskega izobraževanja izvaja v Žalcu delavska univerza.

S prenosom dejavnosti CUI-ja na DU bi pridobilo izobraževanje ob delu nemerno boljše pogoje za izvajanje programov, saj bi lahko uporabljala vse specializirane učilnice in opremo. Poleg teh vsebinskih prednosti, ki niso

edine (možne skladno s potrebami združenega dela je tudi odpiranje in zapiranje dislociranih objektov drugih usmeritev) so tudi organizacijsko tehnične prednosti oziroma racionalizacija, saj bi z enotno organizacijo zmanjšali režijo, pridobili prostore od sedanjih pisarn za učilnice in boljše bi bilo vzdrževanje in amortizacijo stavbe in ostalih osnovnih sredstev. Ne nazadnje bi oba, sedaj ločena kolektiva, imela večjo socialno varnost, boljše bi si lahko delila delo, v občinski izobraževalni skupnosti pa bi dosegli enakopravnejšo obravnavanje izobraževanja ob delu.

S predlogom o združitvi so delavci seznanili družbenopolitične organizacije v občini, svet za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL je predlog tudi podprl. Povezavo je treba preko občinske skupščine kot ustanovitelja obeh organizacij izpeljati še po samoupravni poti, zadnjo besedo pa bodo morali izreči delegati.

Stefan Simončič

RUBRIKA MLADIH • RUBRIKA MLADIH

Mladi so pokazali svoje znanje

Pred dnevi je bilo v Taboru občinsko tekmovanje mladih s področja SLO in družbene samozagotitve občine Žalec. Tekmovali so v streljanju z zračno puško, orientaciji, protipožarni in cestno prometni varnosti, v poznavanju dogodkov iz NOB, prvi pomoči in poznavanju puške M-48.

Med 21 ekipami je prvo mesto osvojila ekipa osnovne šole Vlado Bagat iz Braslovč, ki je zbrala 1731 točk, sledi druga ekipa OŠ Vere Slander Polzela — 1715, tretja je bila rezervna ekipa (sestavljali so jo učenci iz vseh osnovnih šol) 1652, četrta

prva ekipa OŠ Braslovč 1644, peta prva ekipa OŠ Griže, ki je zbrala 1634 točk. Zato, da so mladi pokazali primerno znanje, gre predvsem zahvala njihovim mentorjem na osnovnih šolah.

T. TAVČAR

MLADI IZ ZABUKOVICE

Ne le na plesišču — tudi na delovišču

Pred nedavnim se je mladinsko delo v Zabukovcih pričelo prebujati. Nekdaj so bili mladi v tem kraju zelo aktivni, sčasoma pa je njihovo delo zamrlo. Z ustanovitvijo mladinskega aktiva poskušamo ponovno pritegniti mlade, da bi s svojim delom koristili družbi, pa tudi kraju, v katerem živimo. Vemo, da je vsak začetek težak, vendar upamo, da bomo deležni pomoči.

Poudarek smo dali predvsem delovnim akcijam, v katere želimo vključiti tudi ostale krajanje in si s tem pridobiti njihovo

zaupanje. Prvo akcijo smo izvedli v manjšem obsegu. Pri skrbeli smo si drva za ogrevanje prostora, v katerem imamo ples. Precej je pikrih na račun, da se mladi zgolj zabavajo, ne naredimo pa nič koristnega. Še bolj smo se zavzeli za prostovoljno delo, da dokažemo nasprotno.

Naša druga delovna akcija je imela že širši obseg. Potekala je na cesti od Tomažiča do bifeya pri Poldki Miklavc. Čistili in obnavljali smo občestne jarkove. V dvodnevni akciji je sodelovalo enajst mladincev in

mladink. Enaka akcija je potekala na cesti Minerva—Križ, vendar le-te še nismo dokončali zaradi priprave kresa ob 1. maju. Pred kratkim smo prišli na pomoč mladincem iz Zagreba in teritorialcem pri kopanju jam za telefonske drogeve.

Tako torej. Dokazali smo, da ne poznamo le plesa, marveč tudi žuljave roke. Naše prve akcije so dokaz za to in odločili smo se, da ne bo ostalo zgolj pri njih.

Irena Hlačar

Komu koristi takšno obnašanje

Leta 1978 so mladi iz Pariželj ustanovili svojo osnovno organizacijo ZSMS, le-ta je do septembra 1979 delovala aktivno. Od takrat pa do konca januarja letos se v vsakdanjem, neustvarjalnem življenju mladih v Parižljah ni nič dogajalo.

Prišla je nova generacija, ki želi, da bi bil njihov vsakdan drugačen: vesel in ustvarjal.

Na pobudo OK ZSMS Žalec so se v januarju letos zbrali mladi iz Pariželj in si zastavili program delovanja ter v organizacijo vključili vse mlade. Šestdeset evidentiranih članov je pozdravilo prizadevanja novega predsedstva z željo, da tokrat ne bi ostalo samo pri besedah. Že na začetku so si zastavili takšen program dela, da daje možnost sodelovanja z OO ZSMS Braslov-

če, ki prav tako deluje v okviru KS Braslovč. Predsedstvo si je tudi zastavilo cilj, da se bodo sestajali najmanj enkrat tedensko. Tu pa so se pričele težave. Prvi sestanek so imeli na dvorišču gasilskega doma, ker jim nihče od gasilcev ni zaupal ključa od doma, v katerem naj bi poleg sestankov gasilskega društva in vaškega odbora bili tudi sestanki družbenopolitičnih organizacij. Upali so, da se bodo gasilci na občnem zboru odločili in jim omogočili, da bi imeli sestanke pod streho. Njihova odločitev je bila drugačna: »To si izbije iz glave.«

Niso se zavedali, da je v njihovih vrstah veliko mladincev, katere bodo še potrebovali, da je gasilski dom namenjen ljudem in da bi z drugačnim odnosom gasilci v

svoje vrste privabili več mladih. Krajevna skupnost Braslovč in tamkajšnje družbenopolitične organizacije pa so jim celo očitali, da je dovolj ena OO ZSMS v kraju in da se z željo po svoji organizaciji zapirajo. Najbolj pa mlade moti to, da nekateri vodilni funkcionarji KS Braslovč živijo v Parižljah in ne sodelujejo pri zastavljenem programu, ampak želijo prenesti njihovo delovanje v OO ZSMS Braslovč.

Mladi iz Braslovč in Pariželj so se sporazumeli; akcije skupno načrtujejo, njihovo delo je usklajeno.

Ostali so sami, voljo za delo še imajo, toda kako dolgo še? Sprašujemo se tudi, kakšni so interesi starejših, komu koristi takšno obnašanje?!

I. Tergrlav

KONFERENCA IN KVIZ

Na letni konferenci so se sestali mladi iz SOZD Hmezd, ocenili so opravljeno delo, sprejeli program dela in za predsednika konferencie izvolili Robija Mlinarja. Pripravili pa so tudi kviz, v katerem so odgovarjali na vprašanja o organiziranosti SOZD Hmezd, o aktualnih dogodkih, kulturi in športu.

Zmagala je ekipa Vrtnarstva, pred Minervo in Export Importom. Sodelovala je tudi ekipa vojakov iz garnizije Celje. Po kvizu so mladi poskrbeli še za tovariško srečanje.

T. Tavčar

PRAZNOVANJE V PETROVČAH

Zasluznim tudi priznanja

Konec prejšnjega meseca so v krajevni skupnosti Petrovče zaključili enotedensko praznovanje krajevnega praznika, ki ga praznujejo v spomin na 24. april leta 1942, ko je večja skupina krajanov odšla v partizane. Na slavnostni seji skupščine in družbenopolitičnih organizacij KS Petrovče je bil slavnostni govornik predsednik skupščine Zoran Razboršek, ki je najprej govoril o pomenu praznovanja ter o razvoju krajevnih skupnosti v zadnjih nekaj letih, nazadnje pa je spregovoril še o letošnjih pridobitvah. Med najpomembnejše sodijo odsek ceste od konca Petrovč do mosta čez Savinjo pri Kasazah ter novi prostori krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Podelili so tudi priznanja OF, ki so jih prejeli Drago Mirnik za družbenopolitično delo, Franc Oglajner za aktivno delo v SLO in DS, Marjan

Klinc za delo na področju SLO in DS ter za odgovorno delo načelnika narodne zaščite, Konrad Podbregar za aktivno delo na področju kulture, Ivan Vok za aktivno delo pri TVD Partizan, Bojan Pevac za aktivno delo pri mladini (mentor), Danica Špacapan za uspešno delo pri Društvu prijateljev mladine in KO Rdečega križa, Marjan Jelovšek za 30-letno aktivno delo v KS in na področju kmetijstva, in Društvo prijateljev mladine Petrovče za prizadevanja, da bi mladini nudili čimboljše pogoje za nemoten in vsestranski razvoj, ter za organizacijo vrste prireditve. Priznanje KS pa je prejel Gorazd Pirnat — predsednik mladine v KS Petrovče. Pod njegovim vodstvom je mladina zelo aktivna, saj sodeluje v raznih akcijah. Na sliki: S podelitve priznanj OF v Petrovčah.

TONE TAVČAR

GRADIJO CESTO IN VODOVOD

Za krajevni praznik otvoritev

Priprave na praznovanje krajevnega praznika KS Sempeter so v teh dneh v polnem teku. Praznujejo ga vsako leto 13. junija. Tako kot leta nazaj, ga bodo tudi letos praznovali delavno. V teh predprazničnih dneh je posebno živahno na dveh deloviščih. Tako krajani zaselka Zgornjih Grušovlj in Zaloga (Mrtjak) gradijo cesto v dolžini 900 m, v zaselku Grče pa vodovod za okrog 20 uporabnikov. Kot nam je povedal predsednik sveta KS Sempeter Viki Cilenšek, je na obeh deloviščih zelo živahno. Povsod bi radi do praznika opravili vsa dela. Največja pridobitev je vsekakor cesta za krajane Zaloga. Pri tem je treba pohvaliti gradbeni odbor s predsednikom Vinkom Hlebom na čelu. Tudi krajani so se izkazali, saj so opravili več sto udarniških ur, zbrali veliko denarja. Skratka — s svojim delom in zbranim denarjem bodo gradnjo pocenili po predračunu za polovico. Poleg ceste je tu še zgrajen nov most čez Ložnico. Pri izgradnji ceste pa so denar prispevali tudi SKIS Zalec, kra-

jevna skupnost in organizacije združenega dela. Tudi vaščani Grč in delno Kal se prizadevajo in upam, da jim bo uspelo. Delež teh je bil tudi zelo velik. Poleg tega bomo pripravili ob praznovanju krajevnega praznika še več športnih in kulturnih prireditev. Naši gostje ob prazniku bo delegacija KS Bela voda iz občine Kruševac, ker smo z njimi pobrateni. Svoboda Sempeter bo praznovala 25-letnico uspešnega delovanja. Ob 25-letnici se bodo člani Svobode Sempeter predstavili s komedijo Jara Meščanka, gostoval bo moški pevski zbor Svobode Zalec, svoj koncert bo imel Slovenski oktet; folklorne plesne pa bosta prikazali tudi Svoboda Sempeter in folklorna skupina iz Laškega. Gasilci bodo prikazali, kako se gasi objekt, v katerem je trgovina, in razvili pionirski gasilski prapor. Tudi ribiči se bodo vključili v praznovanje in sicer s tradicionalnim tekmovanjem na jezzeru v Presarjah. Prireditve bodo potekale tako od 4. do 12. junija.

TONE TAVČAR

Gradnja ceste Zgornje Grušovlje — Zalog

PRAZNIK KS BRASLOVČE

Od 5. do 12. junija bodo v Braslovčah v okviru krajevnega praznika v spomin na prve ustreljene talce in prihod štajerskih partizanov na Do-

brovlje potekale kulturne in športne prireditve. Praznovanje bodo zaključili s svečano sejo in z odprtjem asfaltiranih cest v Podvrhu in Rakovljah.

Varujmo divjad

Divjad, kot sestavni del narave, je v zadnjih nekaj letih izgubila svoj normalen, življenjski prostor, mir in krmo. Imamo le še 20 odstotkov nekdanjega staleža zajcev, fažanov; jerebice pa so skoraj že povsem izginile. Precej pa se je povečalo število srnjadi, ki se je iz hribovitih in gozdnih področij preselila tudi v ravninske predele. Zato lovska društva pozivajo vse občane, da jim priskočijo na pomoč v

boju za ohranitev divjadi. Lovci sami sicer namenijo krmljenju in gojitvi divjadi 5 do 6 tisoč ur, vendar je to še vse premalo. Občani lahko lovskim društvom pomagajo predvsem s tem, da ne vznemirjajo divjadi, ne poškodujejo krmišč in ne uničujejo gnezd ali celo mladičev. Le tako bomo obvarovali divjad in ji omogočili normalno življenje v naravnem okolju.

K. Koren

Zatirajmo metljavost

Metljavost je nevarna zajedavska bolezen prežvekovalcev. Povzroča jo veliki metlji, ki se naseljuje v žolčevodih, zato jetra izgubljajo svojo vlogo pri presnovi hrane. Oboleni živali shirajo, zmanjšujejo mlečnost za 200 do 300 litrov letno, pri pitancih pa rejci izgubijo okrog 50 kilogramov prireje. Metljave živali se težko obrežijo, zvrgujejo, postanejo slabokrvne in lahko tudi poginejo. Računamo, da je pri nas okrog 70 odstotkov vseh govedi starih nad eno leto, metljavih. Bolezen je razširjena na nižinskih območjih, po povodnih rek in na poplavljenih področjih. Pri nas se bolezen širi predvsem pri pašnih živalih.

Veliki metlji potrebuje za svoj razvoj malega blatnega polja. V njem se ličinke tega sesača razmnožujejo. Ko dozori, zaplavajo v vodo,

odvržejo repek in se obdajo z odporno ovojnicjo takoj po tem, ko se pritrdijo na travo. Govedo, ovce in divji prežvekovalci se okužijo, ko požrejo opisano razvojno stopnjo (metacerkarijo) skupaj s travo ali celo s suhim senom ali z otavo.

Trajno metljavost zatremo tako, da senožeti in pašnike uredimo tako, da na njih ni vode, da jih potoki in reke ne poplavlajo, se pravi jih hidro-melioriramo. Polže uničujemo z modro galico (6 kg na ha) in z nekaterimi drugimi pripravki (frescon, pentaklor-fenolat). Metljave živali zdravimo dvakrat letno. Travo, ki je sumljiva za širjenje metljavosti, lahko siliramo. V silaži se metacerkarije uničijo. Gnojevke ne uporabljamo na tistih travnikih in senožetih, kjer je ugotovljen mali blatni polž.

M. Veber

Ta dan varnosti je delavcem organov za notranje zadeve spregovoril predsednik občinskega komiteja za SLO in DSZ Ludvik Semprimožnik. Predstavnica uprave javne varnosti

iz Celja pa je podelila spominske značke Maksu Venigerju, Petru Solarju in Janku Napotniku, Jože Pavlič in Drago Maček pa sta prejela pisno pohvalo za enkratni dosežek.

Usposabljanje članov NZ

V okviru letnih obrambnih in samozaščitnih aktivnosti so v tovarni nogavic na Polzeli pričeli z intenzivnim usposabljanjem pripadnikov narodne zaščite. Več o tem nam je povedal Franci Jelen, vodja službe družbenega varstva: „Cilj tega usposabljanja je, da se delavci seznanijo z lani sprejetimi določili zakona o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Spoznajo konkretne postavke pri za-varovanju družbene samozaščite ter orožja, ki ga bodo kot

pripadniki narodne zaščite tudi uporabljali. Pri izvajanju usposabljanja dobro sodelujemo s Postajo milice Zalec in z Občinskim štabom za teritorialno obrambo Zalec. Udeleženci usposabljanja so do sedaj pokazali veliko zanimanja za osvajanje potrebnih znanj, s tem pa dokazujejo, da razumejo osnovne cilje naše OZD se torej resno lotevajo nalog v okviru aktivnosti NNNP 83.

TONE TAVČAR

Srečanje mladih zadrušnikov

Osrednji odbor za pripravo šestega srečanja mladih zadrušnikov Slovenije je že sprejel program letošnjega srečanja. Srečanje, katerega organizatorji so Republiška

konferenca ZSMS, Zadruga zveza Slovenije in Turistično društvo Vransko, bo 30. in 31. julija na Vranskem. Zopet se bo zbralo okrog 400 mladih zadrušnikov. Dekleta se bodo pomerila v kuharskih veščinah, fantje pa v kmečkih opravilih. Najzanimivejše bo tekmovanje za najboljšega kosca. Organizatorji bodo pripravili tudi strokovno posvetovanje o socializaciji vasi. Tako kot lani bodo mladi kmetje z naše doline sprejeli goste na svoje domove. Seveda pa bo dva dni na Vranskem poskrbljeno tudi za zabavo in kulturne prireditve. Sicer pa Turistično društvo hiti z urejanjem prireditvenega prostora, kmetijskega muzeja in graščine Podgrad. Turistično društvo Vransko je letos za prizadevno delo prejelo tudi srebrni znak OF.

jk

Vlado Rančigaj, predsednik Turističnega društva Vransko

Polzelani ZA samoprispevek

V nedeljo so se krajani Polzele odločili za samoprispevek. Udeležba na referendumu je bila 91 odstotka; za samoprispevek pa se je odločilo 56,30 odstotka krajanov.

Plačevali ga bodo pet let. Z zbranimi sredstvi bodo zgra-

dili mrliško vežico, obnovili staro šolo, adaptirali dom Partizana, nekaj sredstev bodo namenili za izgradnjo gasilskega doma, cestnih od-sekov in vodovoda.

T. Tavčar

KRAJEVNI PRAZNIK V LIBOJAH

Pohoda se je udeležilo 400 pohodnikov

Krajani Liboj praznujejo vsako leto 3. maja svoj krajevni praznik v spomin na leto 1944, ko sta v noči iz 3. na 4. maj druga in tretja izmena rudarjev (preko 70) zapustili rudnik in odšli v partizane.

Tudi letos so za praznovanje pripravili vrsto prireditev, ki so potekale od 27. aprila do 5. maja. Med pomembnejšimi velja omeniti pohod ob mejah krajevnih skupnosti, kjer so obiskali spominska obeležja ter povsod pripravili krajske kulturne programe. O dogodkih iz NOB pa je govoril prvoborec Ivo Županc-Ludvik. Pohoda se je udeležilo okrog 400 udeležencev. Med tednom so se zvrstile kulturne in športne prireditve, praznovanje pa so zaključili s slavnostno sejo skupščine krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij. Osrednji govornik je bil predsednik skupščine Jernej Koštomaj, ki je najprej govoril o pomenu praznovanja, nato pa še o delovnih zmagah, ki so jih dosegli v letošnjem letu. Pri tem velja omeniti, da so v zaselku

Bmica dobili vodovod, v zaselku Zagreben pa cesto v dolžini 3 km. Krajani so se pri obeh delih izkazali z udarniškim delom in z denarnim prispevkom. Podelili so tudi priznanja skupščine krajevnih skupnosti, ki so jih prejeli:

Albin Šanca, Marinka Baloh, Jerica Čretnik, Albina Zeme, Martin Lenarčič, Marija Oblak, Jože Avsec, Ivan Toplak, Venčeslav Bauer, TVD Partizan. T. TAVČAR

80 let gasilskega društva

V krajevni skupnosti Gomilsko so zaključili praznovanje krajevnega praznika in na svečani seji podelili priznanja OF. Med tednom so se zvrstile športne in kulturne prireditve. Dekliški in mešani pevski zbor pod vodstvom Tanje in Draga Cehnerja sta pripravila samostojni koncert. Gasilsko društvo je obeležilo 80-letnico delovanja.

Foto: E. Majerčič

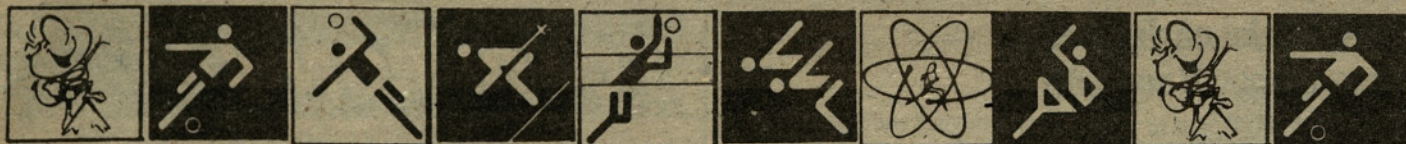
KONRAD ZAJC

17. aprila smo se na žalskem pokopališču poslovili od dolgoletnega člana Turističnega društva Zalec — Konrada Zajca. Čeprav je zadnjih nekaj let bival v Celju, je vedno pripadal Zalcu, kjer se je pred 79. leti tudi rodil. Več kot pol svojega življenja je bil aktiven član TD, kjer je opravljal pomembne funkcije kot predsednik, blagajnik, gospodar in organizacijski tajnik. Poleg tega je bil tudi član številnih društev, v katerih se je z vso prizadevnostjo udeleževal. Njegova zasluga pa je tudi v tem, da se je Turistično društvo Zalec obdržalo vse do danes. Bil je med prvimi pobudniki, da smo v Zalcu dobili parkovne površine na Šlandrovem trgu, pri železniški postaji in vzdolž Kardeljeve ulice. Vrsto let je dajal pobude za ureditev Zalca. Delo je opravljal prostovoljno in samostojno ohranjal TD pri življenju, kadar je zašlo v organizacijske težave. Za svoje uspešno delo je bil leta 1972 predlagan za nagrado občine Zalec. Leta 1976 je prejel

priznanje za dolgoletno delo na področju turizma od Krajevnih skupnosti Zalec. Leta 1981 je dobil priznanje Gasilskega društva Zalec, spominsko medaljo in značko za 40-letno nesebično pomoč pri razvoju gasilstva v Zalcu, Turistično društvo pa ga je imenovalo za prvega častnega člana. Od njega smo se marsikesa naučili, še posebno vztrajnosti. Naše nadaljnje delo pa bo posvečeno njegovemu spominu.

Srečo Meh

21. PIONIRSKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO V ŽALCU

V Žalcu je bilo od 23. do 28. aprila 21. pionirsko prvenstvo Slovenije v šahu. V imenu pokrovitelja je prvenstvo odprl predsednik izvršnega sveta Ervin Janežič.

Zaradi tega je v našem literarno-novinarskem krožku takoj nastal preplah in „triperesna detelja“ v sestavi Egon, Nataša in jaz, je dobila nalogo, da napiše kaj o tem.

V akcijo smo stopili v torek, natančneje četrty dan tekmovanja. V dvorani je vladalo tisto napeto vzdušje, ki takoj pove, da se dogaja nekaj pomembnega. Kmalu smo ulovili glavnega sodnika tovariša Turka, ki je bil takoj pripravljen odgovarjati na naša vprašanja. Najprej je povedal, da tekmuje 26 pionirk in 32 pionirjev. Z opremo ni bilo problemov, ker

Sandi Škoflek, Dušan Brinovec, Andrej Kampuš, Mitja Urisek, Nives Grabner, Suzana Urisek in Martina Pajnkret so na prvenstvu uspešno zastopali našo občino.

je tekmovalje podprlo mnogo delovnih organizacij in obrtnikov. Na vprašanje, zakaj je Žalec organizator tako pomembne prireditve, je odgovoril: „Že leta 1976 je bilo takšno prvenstvo v našem mestu, in ker so se takrat naši pionirji dobro odrezali, smo še takrat prevzeli organizacijo. Eden od vzrokov pa je tudi, da imamo v občini pionirko, ki je v samem vrhu in smo se čutili dolžne, da ji omogočimo nastop.“

Za konec smo povprašali še, kako je sedaj razvit pionirski šah: „Zelo razvit. Tudi na splošno je slovenski šah zelo dober, če ga primerjamo na primer z Nemčijo, Švedsko, Francijo, ki ima poleg dobrih pogojev še več prebivalcev.“ Zahvalili smo se za razgovor in že izbirali novo „žrtev“, čeprav je Egon lepo popihal gledat eno izmed številnih tekem, Nataša pa je samo hodila zra-

ven. Izbrala sem Katarino Čampa, najmlajšo tekmovalko na prvenstvu, ki se je uvrstila na odlično 8. mesto. Ko sem jo povprašala o vtisih, je bilo vse „super“ in „sploh naj“.

Ozirla sem se naokoli in za pogovor naprosila še Suzano Urisek, ki je bila na koncu odlična peta, vendar to ni njena najboljša uvrstitev. Lani je bila četrta. „O tekmeih vse najboljša,“ je rekla, „saj vsi pionirji takšno prvenstvo zelo resno vzamemo, naši mentorji pa ravno tako. Tudi organizatorji so se zelo potrudili.“

Pa še uvrstitve prvih petih pri dekletih: Andreja Kolenc, Jelka Sader, Alenka Kolenc, Suzana Lukša in Suzana Urisek. Med dečki pa: Gregor Raspor, Uroš Zalokar, Marko Novačan, Andrej Brer in Matej Sušnik.

Irena Orgajenšek,
OŠ Peter Šprajc-Jur Žalec,
liter. novinarski krožek

Ervin Janežič predsednik IS SO Žalec, izroča pokal zmagovalcu Gregorju Rasporju iz Ilirske Bistrice

Vojko Musil o prvenstvu

Slovensko šahovsko prvenstvo pionirjev je spremljal tudi mednarodni mojster Vojko Musil, ki nam je o prvenstvu povedal:

„Če primerjam lansko prvenstvo v Ilirski Bistrici z letošnjim v Žalcu, ugotavljam velik kakovosten napredek.“

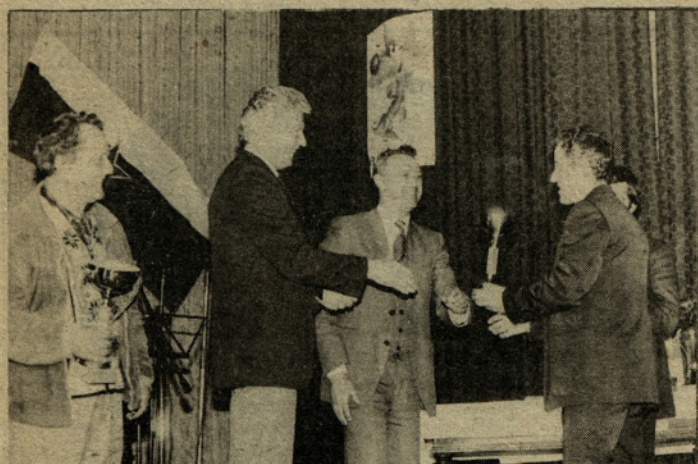

Večina igralcev, ki nastopajo na letošnjem prvenstvu, je dobro teoretično podkovana, pokazala se je tudi ustrezna sposobnost v taktičnem igranju in igranju končnic. Sedanja generacija bo lahko zagotovila slovenskemu šahu kakovostne igralce, ki nas bodo lahko zastopali v jugoslovanskem in mednarodnem merilu. Nedvomno omogoča šah mlademu človeku pridobitev potrebnih navad, ki mu bodo koristile v življenju. Prav gotovo je letošnje prvenstvo eno izmed najboljše organiziranih tekmovanj v pionirski konkurenci in tudi marsikateri organizatorji večjih turnirjev bi se lahko učili pri prizadevnih žalskih šahovskih delavcih. To potrjuje turnirska dvorana, zgleden bilten in velika podpora celotne žalske občine. Vsem iskrene čestitke.”

Tretje mesto smučarskega kluba Braslovče—Andraž

Že drugi zapovrstjo je bila v Braslovčah zaključna slovesnost smučarske skakalne sezone, na kateri so podelili pokale in priznanja klubom in posameznikom. Predsednik odbora za smučarske skoke pri Smučarski zvezi Slovenije Jože Kavčič je v pozdravnem govoru poudaril, da je bila ta slovesnost zaupana SK Braslovče—Andraž zaradi uspehov in prodora skakalcev tega kluba v jugoslovanski vrh. Lahko bi rekli, da se v Savinjski dolini poraja zibelka skakalnega športa. Zato imajo največ zaslug mladi skakalci s požrtvovalnim in strokovnim delom vodstva kluba. Omeniti pa je treba tudi pomoč vseh dejavnikov krajevne skupno-

sti in občine. O uspehih skakalcev SK Braslovče—Andraž smo že pisali, na slovesnosti pa je klub prejel pokal za tretje mesto v Jugoslaviji, kar je doslej njihov največji uspeh. Jože Verdev je prejel zlato značko za skok 100 m. Po slovesnosti so na tovariškem srečanju kramljali o načrtih kluba za naslednjo olimpijsko sezono. Njihova največja želja je izgradnja 70 m plastične skakalnice, ki je že v gradnji, primanjkuje pa sredstev za plastiko. Prav bi bilo, da bi jim pri tem priskočili na pomoč, saj lahko le tako pričakujemo razvoj in nove uspehe. Prizadevni delavci kluba to nedvomno zaslužijo.

Jože Kavčič in Lojze Gorjanc izročata pokal predsedniku SK Ivu Hanžiču, predsedniku SK Braslovče—Andraž Foto: T. Tavčar

STANOVANJSKA ZADRUGA ŽALEC

Na podlagi 6. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi stanovanjske zadruga Žalec, 6. člena statuta stanovanjske zadruga Žalec, pravilnika o dodeljevanju parcel stanovanjske zadruga Žalec in sklepa skupščine z dne 7. 4. 1983 razpisuje stanovanjska zadruga

NATEČAJ

za vlaganje prijav za evidentiranje interesentov za izgradnjo stanovanjskih hiš v okviru Stanovanjske zadruga Žalec na zazidalnem okolišu GRIC—GRIZE.

1. Lokacija zazidalnega območja GRIC—GRIZE: južno od občinske ceste Migojnice—Prebold.

2. Splošni pogoji za udeležbo na natečaju:

Na natečaju lahko sodelujejo delovni ljudje in občani, ki a) so pripravljeni graditi v okviru družbeno usmerjene zadržne gradnje; b) imajo zagotovljena sredstva za komunalno ureditev seske in gradnjo stanovanjske hiše; c) podpišejo izjavo, da bodo pri gradnji upoštevali pravilnike, samoupravne sporazume ter ostale akte stanovanjske zadruga Žalec.

3. Rok oddaje vlog:

Vloge s popolnim naslovom ter mestom zaposlitve za evidentiranje interesentov je potrebno poslati na naslov: Samoupravna stanovanjska skupnost občine Žalec, Slandrov trg 20, 63310 Žalec, Stanovanjska zadruga Žalec, za GRIC—GRIZE v roku 30 dni od objave natečaja.

Za zadržni svet
predsednik Janko Kač

SIP

STROJNA INDUSTRIJA, n. s. o. tozd,
63311 ŠEMPETER V SAVINJSKI DOLINI

Izdelujemo nove linije sodobnih kmetijskih strojev in opreme, zato

VABIMO NOVE SODELAVCE: strugarje, ključavničarje, varilce, ličarje, delavce brez poklica z izkušnjami ali brez njih za dela v proizvodnji.

NUDIMO VAM:

- delo na novih sodobnih strojih in v urejenih delovnih prostorih
- pridobitev ustrezne kvalifikacije
- stimulativno nagrajevanje
- urejen družbeni standard.

Vključite se v dinamično sredino!

Pisne prijave pošljite v osmih dneh na naslov:
SIP — Strojna industrija Šempeter.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh.

do • komunalna • p.o. žalec nade cilenšek 5

objavlja
po sklepu komisije za kadrovske zadeve
prosta dela in naloge

DVEH IZVAJALCEV MONTAŽNIH DEL NA CEVODODIH

(vzdrževalno-montažna dela, zamenjava vodomerov)
Pogoji: poklicna (kovinarska) šola — ključavničar ali vodovodni instalater, praksa zaželenja, dvomesečno poskusno delo;

IZVAJALCA GRADBENO-CESTARSKIH DEL

Pogoji: PK delavec, praksa zaželenja, dvomesečno poskusno delo;

IZVAJALCA ZIDARSKIH DEL

Pogoji: KV zidar, praksa zaželenja, dvomesečno poskusno delo;

IZVAJALCA ZA ČIŠČENJE ULIC IN CEST

Pogoji: NK oz. PK delavec, dvomesečno poskusno delo; Stanovanj za zgoraj navedena dela in naloge ni na razpolago. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi.

Kandidati dobijo vse potrebne informacije v splošno-kadrovski službi.

Hmezd

HMEZD NOTRANJA TRGOVINA ŽALEC

TOZD Maloprodaja

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja dela in naloge

1. pomočnik vodje blagovnice
2. pomočnik vodje oddelka vodoinstalacije in toplotne tehnike
3. pomočnik vodje oddelka barve, tapete in kemikalije
4. pomočnik vodje oddelka kmetijske mehanizacije
5. prodajalec kmetijske mehanizacije
6. viličarist — delavec — 2 izvajalca

POGOJI:

Pod 1) končana poslovodska ali srednja komercialna šola in tri leta delovnih izkušenj s področja vodenja in organiziranja dela večje skupine delavcev

Pod 2) in 3) končana poslovodska ali srednja komercialna šola in dve leti delovnih izkušenj na področju vodenja in organiziranja dela manjše skupine delavcev v zahtevani stroki

Pod 4) končana poslovodska ali srednja komercialna šola ali kmetijska srednja šola strojna smer in dve leti delovnih izkušenj s področja vodenja in organiziranja dela manjše skupine delavcev v zahtevani stroki

Pod 5) končana srednja kmetijska šola ali šola za prodajalce in eno leto delovnih izkušenj pri prodaji kmetijske mehanizacije

Pod 6) končana osemletka in opravljen tečaj za viličarista ter eno leto ustreznih delovnih izkušenj.

Delo je izmenko.

V vseh primerih je poskusno delo 2 meseca.

Kandidati naj pošljejo prošnje z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 8 dni od objave kadrovske službi DO Hmezd — Notranja trgovina Žalec, Celjska cesta 7.

SIGMA ŽALEC N. SOL. O.
SAVINJSKA INDUSTRIJA OPREME IN GRADBENA MONTAŽA

TOZD Zabukovica

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. vodenje razvoja in trženja
2. samostojno projektiranje strojnih instalacij
3. več vodovodnih monterjev
4. več kleparjev
5. več stavbnih ključavničarjev
6. več strojnih ključavničarjev
7. več varilcev

POGOJI:

Pod 1 se zahteva visokošolska izobrazba strojne smeri s strokovnim izpitom ter 4 leta delovnih izkušenj.

Pod 2 se zahteva visokošolska izobrazba strojne smeri s strokovnim izpitom in 2 leti delovnih izkušenj.

Pod 3, 4, 5, 6 in 7 se zahteva ustrezna poklicna šola z enoletnimi delovnimi izkušnjami.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

TOZD Vransko

vabi k sodelovanju delavce za opravljanje naslednjih del in nalog:

1. več kleparjev
2. več ključavničarjev
3. več varilcev
4. dva strugarja

POGOJI:

pod 1, 2, 3 in 4 se zahteva ustrezna poklicna šola z enoletnimi delovnimi izkušnjami.

Delovna organizacija ima ustrezne delovne prostore, zagotovljeno družbeno prehrano in ugodne prometne zveze do temeljnih organizacij.

Osebnih dohodki so v skladu s samoupravnim sporazumom o skupnih osnovah in merilih za razporeditev čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke SIGME Žalec.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v desetih dneh po objavi na naslov: SIGMA Žalec, Pečnikova 1, 63310 Žalec — kadrovska služba.

DS SKUPNE SLUŽBE

objavlja

prosta dela in naloge

1. KURJAČA VISOKOTLAČNIH KOTLOV

Pogoji: poklicna šola kovinarske smeri ter ustrezen izpit za kurjenje visokotlačnih kotlov.

2. MIZARJA

Pogoji: poklicna šola in po možnosti praksa pri vzdrževalnih mizarjskih delih.

Nastop dela možen takoj. Ponudbe sprejema splošno-kadrovski sektor.

DA NE POZABIMO

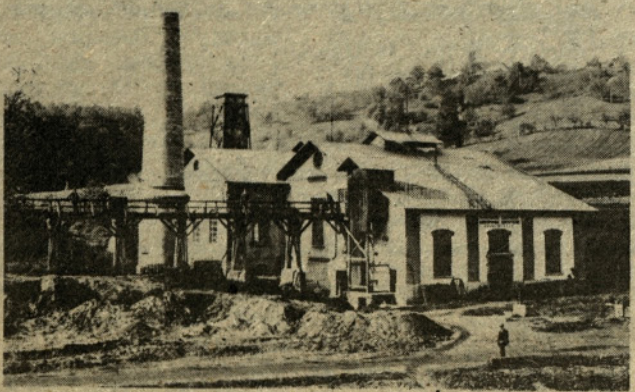
Razvoj elektrike v naši dolini

4. aprila je minilo sto let, odkar je na slovenskem zagorela prva žarnica. Tri leta zatem, ko je Thomas Alva Edison patentiral električno žarnico na ogljeno nitko, je lastnik mariborskega mlinarstva Karl Scherbaum v svoje prostore napeljal električno razsvetljavo. Kako pa je bilo s tem v naši dolini? Na Žovneškem gradu v Podvrhu pri Braslovčah, katerega je bil baron Knobloch, je leta 1902 lastnik zgradil za potrebe svojega mlinarstva majhno turbino, ki je gnala tudi dinamom moči 10 kW in 220 V. Napravo je opremil celo z akumulatorsko baterijo, zaradi nestalnosti dotoka vode in povečanih potreb po pogonski sili pa je leta 1908 montiral še dieslov agregat z močjo dinamom 30 kW, 220 V. Električni tok je uporabljal le zase.

Drugo elektrarno pri nas zasledimo leta 1912 v Gotovljah, kjer je že od leta 1866 delovala keramična industrija. Pogon tovarne je bil urejen preko vodnega kolesa in parnega stroja na potoku Ložnica. Za razsvetljavo obrata so tako leta 1912 vgradili 10 kW dinamom z akumulatorsko baterijo. Istega leta je dobil elektriko tudi Žalec. O elektrarni v Žalcu smo že pisali, omenimo naj še, da je električna družba Elektrarna Žalec nabavila dieslov motor 30 kW z dinamom 20 kW, 220 V. Leta 1919 se je Žalec priključil na elektrarno v Vrbju, leta 1928 pa na elektrarno v Zabukovici, ki je bila pod upravo rudnika Velenje.

V Preboldu so leta 1912 v tekstilni tovarni montirali tkalnico in so ob tej priliki elektrificirali tovarno. Namestili so dva generatorja po 34 kVA, 220/127 V in 140 kVA 400/231. Električne naprave so pričele obratovati leta 1913, od tega časa pa vse do leta 1938 so vasi okoli Prebolde prejemale elektriko iz tovarne.

Na Polzeli so v tovarni meril leta 1917 za pogon novih obratov zgradili na potoku Struga elektrarno s turbino 60 KM in z generatorjem 65 kVA, 400/231. Poleg tega so postavili še dva parna stroja in en generator. Z električnim tokom so oskrbovali tudi okolico in več kot tri kilometre oddaljen grad Štravsenač pri Gomilskem.

Elektrarna v Zabukovici

V Zabukovici je leta 1918 novi lastnik elektrificiral rudnik. Zgradil je lastno elektrarno z dvema parnima strojema po 150 KM in generatorjem 360 kVA, 525V. Elektrarna je obratovala do leta 1932, ko so rudnik priključili na velenjsko elektrarno, poslej pa so jo uporabljali le kot pogonsko rezervo.

Leta 1919 je Konvent usmiljenih bratov v Vrbju pri Žalcu zgradil elektrarno z vodno turbino 68 KM in z generatorjem 64 kVA, 190/110 V. Elektrificirali so kraje: Vrbje, Griže, Migojnice in Petrovče, Dobrišo vas in Arjo vas.

Leta 1920 so v Brodeh na Vranskem zgradili na Bolski hidroelektrarno s turbino 63 KM in z generatorjem 52 kVA, ki je oskrbovala z elektriko Vransko z okolico ter Tabor in Gomilsko.

V Šempetru je leta 1922 Alojz Šriber ustanovil Električno in industrijsko podjetje ter zgradil elektrarno v Sp. Rojah. Vodna turbina je poganjala generator 60 kVA, 5,25 5,25 kv. Elektrificiral je kraje v okolici Šempetra ter Gotovlje in Zg. Ložnico.

Leta 1925 je Keramična industrija Liboje modernizirala obrat keramike in zgradila elektrarno s parnim strojem.

KADROVSKE VESTI

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Veno Satter je pred nedavnim odšel na novo delovno dolžnost. Sedanjost pa opravlja še naprej neprofesionalno do reorganizacije te dejavnosti. Tako se lahko občani nanj obračajo vsako sredo in petek od 11. do 15. ure v istih prostorih kot doslej.

Za komandanta Občinskega štaba TO je bil imenovan Adi Vidmajer, znan družbenopolitični in telesnokulturni delavec.

Naši strelci na državnem prvenstvu v Beogradu

Strelci naše občine se lahko pohvalijo z novimi uspehi. To še posebej velja za člane strelske družine iz Žalca ter za Darko Turnška iz griške strelske družine. Dosegli so namreč pomemben uspeh, saj so se uvrstili na državno prvenstvo, ki je bilo prejšnji mesec v Beogradu. Barve Žalčanov sta zastopala Mladen Melanšek in Franc Kotnik. Zapisati je treba, da je že sama uvrstitev med elito v državi pomemben uspeh, ki ga pri ocenjevanju športnikov v naši občini ob koncu leta nikakor ne bodo smeli prezreti. Franc Kotnik in Mladen Melanšek sta se na državno prvenstvo uvrstila prvič, Darko Turnšek pa že drugo leto. Na tekmovanju v Beogradu so se dostojno predstavili in osvojili dobre rezultate. Še največ smole je imel odlični Mladen Melanšek, ki je prvi krog streljal precej slabše, kot je sicer vajen, pa je na koncu kljub temu pristal na petnajstem mestu. V primeru, da bi bil prvi krog poprečno uspešen, pa bi lahko osvojil najmanj tretje mesto v državi. Očitno je trema na prvem tako velikem nastopu storila svoje.

O strelski družini Žalec nam je pripovedoval Gusti Mastnak, tajnik te družine: „Sedaj šteje naša družina kakšnih štirideset članov, obstaja pa še nekaj mesecev. Kljub sorazmerno kratkemu času obstoja lahko mirno trdim, da dosegamo pomembne uspehe v občinskem in republiškem merilu. Pohvaliti moram tudi druge člane naše družine, ki prav tako dosegajo lepe rezultate in redno ter vestno trenirajo.“

Na državnem prvenstvu v Beogradu je med člani tekmoval tudi Franc Kotnik. O delu in problemih strelcev pa je takole razmišljal: „Strelstvo je pravzaprav individualni šport, ki zahteva izjemno koncentracijo. Uspehi so v veliki

meri odvisni tudi od strelišča, ki jih imajo posamezne družine. Zaenkrat vadimo še na starem kegljišču, vendar se bo treba od teh prostorov posloviti. Veseli me, ko vidim, da si v Žalcu sedaj le prizadevajo za to, da bi strelci dobili nove prostore oziroma novo strelišče. Sicer pa moram reči, da je strelstvo tudi drag šport. Problemov je precej. Primanjkuje tudi dobre municije. Poudaril pa bi rad, da ima za uspeh naše družine precej zaslug predsednik Janko Melanšek.“

Mladen Melanšek je brez dvoma zelo talentiran strellec, ki lahko računa še na pomembne uspehe. Tudi v državnem merilu: „Moram reči, da mi strelstvo vzame skoraj ves prosti čas. Sploh pa smo zaradi različnih tekmovanj zasedeni skoraj vse sobote in nedelje. Kljub temu mi ni žal, da sem se odločil za ta šport, saj sem na različnih tekmovanjih preživel nekaj lepih trenutkov. Na zadnjem tekmovanju, ki je bilo v Braslovčah, pa sem dosegel izredno dober rezultat, na katerega sem zelo ponosen. Od 100 možnih krogov sem jih nastreljal kar 96. Pred dnevi smo dobili tudi nekaj novih pušk in vsem, ki so nam omogočili nakup, se iskreno zahvaljujem.“

Darko Turnšek: Na letošnjem državnem prvenstvu sem imel še več treme kot lansko leto, ko sem se nanj prvič uvrstil. Kljub temu sem z osvojenim mestom zadovoljen, pa čeprav bi lahko bilo boljše.“

Kakorkoli že: strelci naše občine so nas na državnem prvenstvu dostojno zastopali in na njihove rezultate smo zares lahko ponosni. Z nadaljnjim razvojem te športne panoge v naši občini pa lahko pričakujemo, da se bo v borbi na naslov najboljših v državi v prihodnje vključilo še več strelcev.

Janez Vedenik

35.000 ljudi na tomboli

Dva traktorja in osem avtomobilov, 32 glavnih dobitkov ter več sto drugih lepih nagrad je v nedeljo, 15. maja, privabilo kakšnih 35000 ljudi na avtopoligon v Ločici pri Polzeli na veliko tombolo, ki jo je že šesto leto zapovrstjo pripravilo ZSAM iz Žalca. Večina pa je tombolo izkoristila tudi za prijetno nedeljsko popoldne, piknike in srečanje s prijatelji in

znanci, s katerimi se že dolgo niso videli. Organizatorji so si znova meli roke, denar pa bodo dobro izkoristili za svoje delovne načrte, ki jih ne manjka. Seveda se nam v naši občini letos obeta še ena tombola: kmečka tombola na Vranskem, ki bo septembra in je že lani privabila prav tako mnogo ljudi.

Foto: JV
E. Masnec

METKA KOS
Galvanizacija
LOČICA PRI POLZELI

takoj zaposli delavca za delo v galvaniki.

FOTOKRONIKA

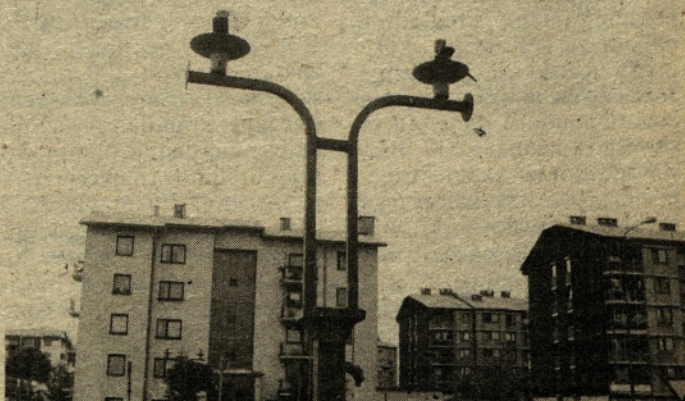
Zaradi ugodnih vremenskih razmer je letošnja hitra rast hmelja presenetila hmeljarje in DO Kmetijstvo. Zlasti v družbenem sektorju zato niso imeli dovolj sezonskih delavcev in so bili prisiljeni poklicati na pomoč delavce skupnih služb SOZD Hmezd in skupnih služb posameznih delovnih organizacij SOZD-a. Odziv je bil zelo dober in opravljeno je bilo pravočasno „štrifanje“ hmelja. Na pomoč so priskočili tudi učenci kmetijske šole iz Sentjurja, medtem ko se učenci kmetijske šole iz Medloga iz neznanih razlogov akcije niso udeležili. O povezanosti teorije s prakso bi v tem primeru težko govorili. Zelo slabo so se odzvali tudi upravni organi občinske skupščine in SIS. Morda pa smo za takšne in podobne delovne akcije premalo pripravljeni in slabo organizirani.

Zabukovica se poleg opuščene rudnika lahko postavi tudi z opuščeno zgradbo sredi kraja, ki jo prikazuje naš posnetek. Z ob časa jo je že pošteno načel in škoda je iz dneva v dan večja, lastnik pa se, kot vse kaže, ne zmeni zanjo. Kljub temu bi bilo treba nekaj ukreniti, saj daje določen pečat celemu kraju.

Prvi koncert mladinskega pihalnega orkestra pod vodstvom Zorana Kovača

Mar objestneži pri razbijanju javnih svetil računajo, da bomo s tem prihranili kakšno kilovatno uro elektrike, ali pa izlivaajo le svoj bes.

nama

NOVO V PRODAJNEM CENTRU nama v LEVCU

Poleg koles in motorjev so v NAMI poskrbeli tudi za dobro založenost z rezervnimi deli za kolesa in motorje

